

informatief gedeelte

richtinggevend gedeelte

bindend gedeelte

begripenlijst

Colofon

Dit document is een publicatie van:

Stad Gent
Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning
Woodrow Wilsonplein 1
9000 Gent

Opdrachtgever:

Karin Temmerman,
schepenvan Stedenbouw en Mobiliteit

Projectleiding en coördinatie:

Stad Gent,
Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning
(Noël Dehaene, Peter Lacoere en Carl Dejonghe)
Administratief Centrum Zuid
Woodrow Wilsonplein 1
9000 Gent
tel. 09 266 78 90
fax 09 266 78 99
e-mail: stedenbouw@gent.be

Ontwerpers:

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning
en Studiegroep Omgeving
(Jan Baelus, Guy Vloebergh en Johan De Greef)
Wouwstraat 1
2640 Mortsel
tel. 03 448 22 72
fax 03 440 13 93
e-mail: info@studiegroepomgeving.be

Met thematische bijdragen van:

Stad Gent, Dienst Leefmilieu en
Natuurontwikkeling
Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie
Stad Gent, Dienst Monumentenzorg
Stad Gent, Dienst Mobiliteit
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst,
Departement Sint-Lucas
Katholieke Universiteit Leuven, GFG
Katholieke Universiteit Leuven, ISEG
Universiteit Gent, Vakgroep Landbouweconomie
Mens en Ruimte / Groep Planning
Iris Consulting
BRO
Tritel

**Bekroond met de Vlaamse Ruimtelijke
Planningsprijs 2002**

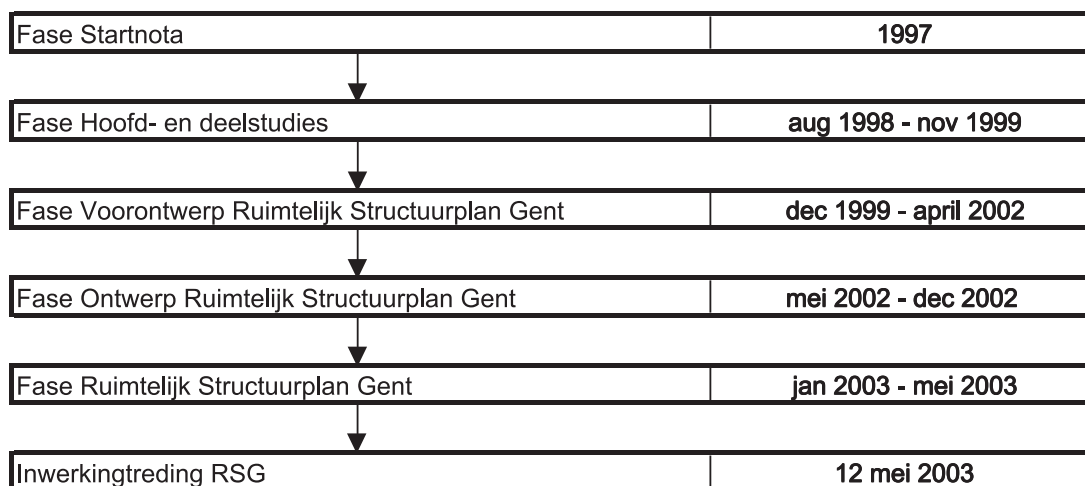
	INLEIDING	1
1	Opzet en structuur van het structuur-planningsproces	1
1.1	Waarom een ruimtelijk structuurplan voor de stad Gent?	1
1.2	Finaliteit van een ruimtelijk structuurplan	3
1.2.1	Kenmerken van structuurplanning	3
1.2.2	Het instrument ruimtelijk structuurplan	4
1.2.3	Juridische draagwijdte van het ruimtelijk structuurplan	4
1.2.4	Verder verloop van het planningsproces	5

1 Opzet en structuur van het structuurplanningsproces

1.1 Waarom een ruimtelijk structuurplan voor de stad Gent?

figuur 1 schema planningsproces

Met de goedkeuring van de **intentienota** op 18 november 1997, besliste de Gemeenteraad tot de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Gent (RSG). Deze beslissing is enerzijds een gevolg van het decreet op de ruimtelijke planning van 24 juli 1996, waarin iedere gemeente aangezet wordt een ruimtelijk structuurplan op te maken. Anderzijds wenst het Gentse stadsbestuur haar jarenlange traditie inzake ruimtelijke planning verder te zetten en inhoudelijk te actualiseren en de vele lopende projecten beter op elkaar af te stemmen tot één coherente visie. In de periode 1988-1993 werd onder meer een Ruimtelijke Ontwikkelingsstructuur (ROS) voor de stad uitgewerkt. Dit ROS kan beschouwd worden als een aanzet tot structuurplanning.

Inhoudelijke verdieping en het nieuwe juridisch-administratieve kader vormen de drijfveren om dit nieuwe planningsproces op te starten. Het werken aan een visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de stad is zeker aan de orde. Een meer recent en bijkomend element hiervoor is de afbakeningsstudie van het grootstedelijk gebied Gent, die door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (AROHM) werd aangevat. Vanuit de werkzaamheden aan het RSG kan input gecreëerd worden voor dit afbakeningsproces.

In het kader van het RSG werd in een eerste fase een **startnota** opgesteld. Vervolgens werden tien ondersteunende deelstudies en een hoofdstudie opgestart. Van 15/10/1998 tot 15/06/1999 werd in het kader van de hoofdstudie onderzoek verricht naar de bestaande ruimtelijke structuur. In de loop van 1999 werden **deelstudies** uitgevoerd: landbouw, huisvesting, recreatie, mobiliteit, natuur en leefmilieu, economie (bedrijven, handel en diensten), ruimtelijke historie, ruimtelijk beleid en stadsvernieuwing. Deze studies werden samengebracht tot een **informatief gedeelte** en gaven inspiratie voor het richtinggevend en bindend gedeelte.

In de loop van het jaar 2000 werden de kerntaken en ambities van de stad bediscussieerd en vervolgens in drie versies van het **richtinggevende gedeelte** uitgewerkt. Centraal in de opbouw van dit document staat de gewenste ruimtelijke structuur. Op basis van alternatieve concepten worden de bouwstenen van het toekomstbeeld in kaart gebracht. Dit resulteerde in januari 2001 in een eerste voorontwerp RSG.

Daaropvolgend werden systematisch alle onderdelen vervolledigd. Diverse besprekingen met de plangroep RSG, het College, de gemeenteraadcommissie Openbare Werken en het structureel overleg met de hogere overheden werden verwerkt in de voorontwerpen.

figuur 2 reeds uitgevoerde stappen voor het ruimtelijk structuurplan Gent

Fase Startnota	
18 november 1997	Gemeenteraad keurt intentieverklaring en startnota goed
Fase Hoofd- en deelstudies	
6 augustus 1998	start van de 9 ondersteunende deelstudies
23 oktober 1998	persconferentie Schepen Van Rouveroi omtrent RSG
12 december 1998	publiek forum in Aula RUG, circa 150 deelnemers
8 januari 1999	start overleg hoofd- en deelstudies: per studie 5 groepen (50 vergader.)
27 augustus 1999	indiening eerste versie hoofdstudie
28 oktober 1999	voorstelling hoofdstudie aan College
30 november 1999	einde overleg hoofd- en deelstudies
Fase Voorontwerp Ruimtelijk Structuurplan Gent	
3 december 1999	start fase 2 integratie tot informatief en indicatief gedeelte
9 juni 2000	Commissie Openbare Werken krijgt stand van zaken en alternatieven
30 juni 2000	Brochure 1 Gent Gisteren verschijnt en persconferentie
30 november 2000	Brochure 2 Gent Vandaag verschijnt
14 december 2000	voorstelling aan College: bedrijven en woningbouw
4 januari 2001	voorstelling aan College: functionele en morfologische alternatieven
9 maart 2001	voorstelling aan College: bespreking voorontwerp 1, afbakingslijn, enz.
4 mei 2001	voorstelling aan College: bespreking voorontwerp 2 en afbakening
18 mei 2001	COW V2: hoofdstukken 1,2 en 3: visie, alternatieven, totaalbeeld
6 juni 2001	voorstelling aan College: bespreking aanpassingen voorontwerp 3, woonstudie
27 juni 2001	Structureel overleg AROHM Brussel V2 + woonbehoeftestudie
2,3,4 juli 2001	Commissie Openbare Werken voorontwerp 3 en woonbehoeftestudie
6 juli 2001	voorstelling aan College : voorontwerp 3, zonevreemdheid, fasering
4,5,6 september 2001	drie thematische publieksfora PAC, circa 400 deelnemers
6 september 2001	tussentijds overleg AROHM en Provincie voorontwerp 4
7 september 2001	voorstelling aan College: voorontwerp 4, lijsten zonevreemdheid
30 november 2001	principiële goedkeuring College voorontwerp 6
11 december 2001	GECORO bespreking wijzigingen voorontwerp 6 t.o.v. 5
21 januari 2002	plenaire vergadering AROHM en Provincie voorontwerp 6
24 januari 2002	GECORO advies voorontwerp 6
28 februari 2002	voorlopige vaststelling ontwerp versie door College
8 maart 2002	persconferentie Schepen Temmerman
11 maart, 8 april 2002	Commissie Openbare Werken ontwerp
22 april 2002	Gemeenteraad voorlopige vaststelling ontwerp versie
Fase Ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Gent	
3 mei 2002	opening tentoonstelling Gent Morgen en Brochure 3 Gent Morgen verschijnt
6 mei- 3 augustus 2002	openbaar onderzoek ontwerp met 7 infoavonden circa 1200 deelnemers
29 mei 2002	infoavond COW, GECORO en bevolking afbakening grootstedelijk gebied
3 augustus 2002	einde openbaar onderzoek: 179 bezwaarschriften en 4500 bezoekers tentoonstelling
11 september - november	7 zittingen GECORO verwerking bezwaarschriften
12 november 2002	Stad Gent wint Vlaamse Planningsprijs 2002
22 november, 6 december	voorstelling aan College: voorstellen wijzigingen
28 november 2002	GECORO advies bezwaarschriften
24 december 2002	College definitieve vaststelling
Fase Ruimtelijk Structuurplan Gent	
7, 13 januari 2003	bespreking COW
27 januari 2003	Gemeenteraad definitieve vaststelling
9 april 2003	Goedkeuring minister
28 april 2003	publicatie Belgisch Staatsblad
12 mei 2003	inwerkintreding RSG

GR	Gemeenteraad
COW	Commissie Openbare Werken
GECORO	Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening

(*) 3 thema's: verkeer, economie / groen, buitengebied / wonen, stadsvernieuwing en landschap

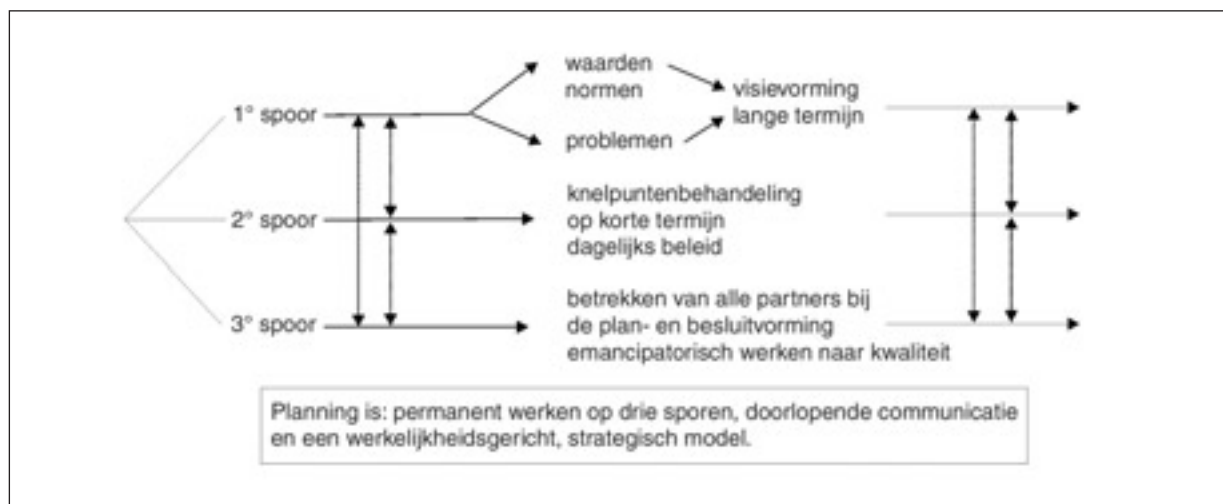
1.2 Finaliteit van een ruimtelijk structuurplan

Belangrijk is eerst en vooral stil te staan bij de finaliteit van een ruimtelijk structuurplan in het algemeen, en van een ruimtelijk structuurplan voor het grootstedelijk gebied Gent in het bijzonder. Meer bepaald is het voor de betrokkenen bij het RSG noodzakelijk te weten:

- wat structuurplanning is (het proces);
- wat een structuurplan is (het product);
- waarover een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan uitspraken doet.

1.2.1 Kenmerken van structuurplanning

figuur 3 structuurplanningsproces

Structuurplanning is een dynamisch en permanent proces van visie- en beleidsvorming met betrekking tot de kwaliteit van de ruimte. Het is met andere woorden een beleidsproces. Een structuurplanningsproces volgt een bepaalde manier van werken, een methode. Het voornaamste kenmerk van de hier voorgestelde aanpak is, dat er inhoudelijk coherent maar gelijktijdig op drie sporen wordt gewerkt. Hierdoor kan men zowel een langetermijnvisie ontwikkelen als strategisch inspikken op de werkelijkheid. Door een systematische koppeling wordt aanmodderen vermeden.

Deze werkwijze wordt ook voorgesteld in de handleiding van AROHM voor gemeentebesturen, met betrekking tot het opmaken van een structuurplan². Het gelijktijdig bezig zijn op deze sporen vormt het structuurplanningsproces en mondt na verloop van tijd in het structuurplan uit. Het structuurplan is een product van dit proces op een bepaald ogenblik en voor een bepaalde beleidsperiode. Het proces bepaalt mede de inhoud van het structuurplan. Het is enerzijds een proces van inhoudelijke verdieping in de gewenste ruimtelijke structuur en anderzijds een proces van communicatie, overleg, besluitvorming en onderhandeling tussen de betrokkenen. Bovenstaand schema geeft weer hoe de systematische koppeling van de drie sporen verloopt.

Dergelijke aanpak vraagt:

- een doorgedreven **inzet** van het bestuur en van de plangroep om zowel op het abstract als het concreet niveau na te denken;
- het consequent doordenken van een **visie**, en indien nodig het herzien van standpunten over concrete dossiers;
- voldoende **tijd en bezinning**;
- **creativiteit** en creatieve mensen die kunnen omgaan met ruimte en ruimtelijke problemen op verschillende schaalniveaus en in drie dimensies.

1.2.2 Het instrument ruimtelijk structuurplan

De inhoud van een ruimtelijk structuurplan is bepaald in het planningsdecreet van 24 juli 1996, artikel 7§4. Het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 (aangevuld met het decreet dd. 26/04/2000), dat in werking trad op 1 mei 2000, heeft deze bepalingen overgenomen. Eén van de voorwaarden om in de toekomst een veel grotere verantwoordelijkheid te kunnen opnemen inzake het vergunningenbeleid, is over een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan te beschikken. In de omzendbrief RO 97/02 van 14 maart 1997 wordt nauwkeurig omschreven over welke items een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan uitspraken kan doen. In essentie doet het ruimtelijk structuurplan in ieder geval uitspraken over de taakstellingen inzake wonen en bedrijvigheid. Daarnaast geeft het een ruimtelijke visie weer op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente (vertaald naar verschillende deelstructuren en deelruimten). Planning veronderstelt dat keuzen gemaakt worden met betrekking tot de eigen toekomst. Ten eerste betekent dit, dat verantwoordelijkheid wordt opgenomen over alles wat op stedelijk niveau kan gedaan worden (subsidiariteitsbeginsel). Ten tweede kan de stad bijgevolg de minimale inhoud aanvullen met andere beleidsambities voor het aanpakken van ruimtelijke problemen op lokaal niveau. Talrijke acties zullen afgewogen worden op hun strategische waarde. De prioriteiten zullen hun uitwerking krijgen in het bindend gedeelte van het structuurplan. Hierin worden de beslissingen samengebracht die noodzakelijk zijn om de gewenste ruimtelijke structuur te realiseren. Deze zijn bindend voor het stadsbestuur.

Een structuurplanningsproces is **een dynamisch en continu proces** dat wordt opgebouwd op drie sporen (langetermijnvisie en strategie, concrete problemen en communicatie). Het structuurplan is een product dat op een bepaald ogenblik de inzichten inzake de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de acties om hieraan te kunnen werken samenbrengt in een beleidsdocument. Dit ruimtelijk structuurplan biedt een kader voor het stedelijk ruimtelijk beleid en kan op selectieve wijze ook als toetskader ingezet worden. Daarnaast is het een strategisch plan met als doelstelling het nemen van verantwoorde en samenhangende beleidsbeslissingen. Om hiertoe te komen zal tijdens het planningsproces getracht worden de enorme complexiteit van de werkelijkheid te vernauwen tot keuzes die structureel haalbaar zijn. Een structuurplan streeft niet naar volledigheid, wel naar selectiviteit en ruimtelijke kwaliteit.

De dynamiek die de ruimtelijke planning de laatste jaren kenmerkt, uit zich onder meer in de opmaak van diverse ruimtelijke plannen op verschillende beleidsniveaus. Naast het RSG wordt momenteel gewerkt aan de afbakening van het grootstedelijk gebied Gent (door de Vlaamse Gemeenschap) en aan het provinciaal ruimtelijk structuurplan Oost-Vlaanderen (door het Provinciebestuur). Dit uniek samengaan van deze drie planningsprocessen moet het mogelijk maken het subsidiariteitsbeginsel, waarbij elk beleidsniveau eigen verantwoordelijkheden opneemt, volledig toe te passen op een door alle beleidsniveaus gedragen visie en inzicht in de gewenste ruimtelijke structuur. Het spreekt voor zich dat overleg en communicatie essentiële sleutels zijn om deze doelstellingen te bereiken.

1.2.3 Juridische draagwijdte van het ruimtelijk structuurplan

Het ruimtelijk structuurplan voor de stad Gent wordt enerzijds het toetskader van het ruimtelijk beleid. Anderzijds is het een strategisch instrument om een actief ruimtelijk beleid te voeren. Het formeel document, het structuurplan, bevat drie delen met een verschillende juridische draagwijdte:

- informatief gedeelte met de bestaande structuur en de prognoses;
- richtinggevend deel met de visie, de principes en de gewenste structuur;
- (voor de overheid) bindend gedeelte met de beleidsmaatregelen.

De gewenste ruimtelijke structuur is richtinggevend voor de overheid. De gemeenteraad kan hiervan alleen met een gemotiveerde beslissing afwijken omwille van onvoorziene ontwikkelingen van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten of omwille van dringende sociale, economische of budgettaire redenen. Deze afwijkingen mogen in geen geval aanleiding zijn om de duurzame ruimtelijke ontwikkeling, de ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke kwaliteit van welk gebied ook in het gedrang brengen.

De bindende bepalingen vormen het kader voor de maatregelen waarmee de stad de gewenste ruimtelijke structuur wil realiseren. Het decreet bepaalt dat deze bepalingen bindend zijn 'voor de gemeente en de instellingen die eronder ressorteren'.

Het ruimtelijk structuurplan vormt geen beoordelingsgrond voor aanvragen om een stedenbouwkundige of een verkavelingsvergunning en ook niet voor een stedenbouwkundig uittreksel en attest. Het heeft dus geen verordende kracht ten aanzien van de burgers.

Uitvoeringsinstrumenten hebben wel verordende kracht. In afwachting van de goedkeuring van het RSG kan de gewenste ruimtelijke structuur van de stad worden gerealiseerd via BPA's en met behulp van verordeningen.

1.2.4 Verder verloop van het planningsproces

Met dit eerste ontwerp belandt het planningsproces in een bepalende fase. Aan de hand van een aantal brochures en hoorzittingen werd de bevolking eerder al ingelicht en om haar mening gevraagd. Ook tijdens het openbaar onderzoek in de bepalende fase, worden de bewoners verder bij het proces betrokken.

Met de uiteindelijke goedkeuring van het ruimtelijk structuurplan Gent is het planningsproces echter niet voltooid. Binnen het structuurplan worden een aantal richtingen en projecten aangegeven die de verdere evolutie van de ruimtelijke structuur van Gent moeten bepalen. Hierbij worden verschillende planhorizonten aangegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de beleidsmaatregelen te verwezenlijken op korte, op middellange en op lange termijn. Op korte termijn betreft het de elementen die opgestart, en zo mogelijk gerealiseerd moeten worden vóór 2007. Dit zijn de prioritaire maatregelen voor de aangegeven beleidsperiode. De elementen voor middellange en lange termijn zijn, hoewel zij vanuit de huidige context worden aangegeven, minder prioritair. Het belang en de wenselijkheid ervan kunnen binnen de context van het verdere planningsproces verder geëvalueerd worden. Het structuurplan is dan ook geen eindproduct, maar wel een product van een proces op een bepaald ogenblik en voor een bepaalde beleidsperiode.

Voetnoten

- 1 CIBE en Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning, RSG, startnota, april 1998.
- 2 Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AROHM, Bestuur Ruimtelijke Ordening, op. cit., blz. 2.6.

bindend gedeelte

INHOUD

BINDEND GEDEELTE

1	Structuurbepalende elementen	323
2	Taakstellingen tot 2007	324
3	Acties	325
4	Overleg en onderhandeling	327

Het bindend gedeelte bevat de gemeenteraadsbeslissingen die worden afgeleid uit het richtinggevend gedeelte van het ruimtelijk structuurplan voor Gent. Vier soorten beslissingen worden onderscheiden:

- beslissingen over structuurbepalende elementen;
- beslissingen over taakstellingen;
- beslissingen over uit te voeren acties en maatregelen;
- beslissingen over samenwerking, overleg en communicatie.

Voor deze bindende bepalingen werd geselecteerd uit de mogelijkheden uit het richtinggevende deel. De inhoud van hoofdstuk 5 prioritaire beleidsthema's vormt de schakel tussen het richtinggevend gedeelte en het bindend gedeelte.

1 Structuurbepalende elementen

1 Binnen het kader van de subsidiariteit worden volgende structuurbepalende elementen voor Gent geselecteerd:

1.1 met betrekking tot de nederzettingsstructuur:

- het door het Vlaams niveau af te bakenen grootstedelijk gebied als de zone waarbinnen de kwalitatieve en kwantitatieve grootstedelijke taakstellingen inzake wonen hun plaats vinden;
- de Brugse Poort en Rabot-Blaisantvest als prioritair te herwaarderen gordelwijken. De Stad Gent stelt ten behoeve van deze stadsvernieuwing een actieprogramma per wijk met een financierings- en verwervingsplan op. De Stad Gent zal binnen haar mogelijkheden de woonomgeving verbeteren;
- de kernen buiten het door het Vlaams niveau af te bakenen grootstedelijk gebied als kernen in het buitengebied met alleen een aangroei in functie van de lokale behoefte. De Stad Gent zal overeenkomstig de woonuitbreidingsgebieden Bassebeek (Drongen), Baarledorp E40 en Noordhout (Baarle) schrappen;

1.2 met betrekking tot de ruimtelijke groenstructuur:

- de delen van de valleien van Leie, Schelde, Kale en Moervaart in het buitengebied als te beschermen valleien met natuurwaarden;
- Kastelensite Zwijnaarde, Vinderhoutsebossen, Oud Vliegveld Oostakker en Gentbrugsemeersen als groenpolen;

1.3 met betrekking tot de verkeers- en vervoersstructuur:

- de twee hoofdstations Sint-Pieters en Dampoort en Korenmarkt en W. Wilsonplein als knooppunten van het stedelijk openbaar vervoer;
- Antwerpsesteenweg, Brusselsesteenweg, Kortrijksesteenweg, Evergemsesteenweg/Morekstraat als hoofdsteenwegen en als dragers van een hoofdstamlijn van het openbaar vervoer met bijhorende P+R-infrastructuur (voor Evergemsesteenweg/Morekstraat betreft het de bestaande tramlijn in eigen bedding parallel met de steenweg);
- de stadsboulevard R40 als binnenstedelijke verdeelweg;
- R4 als gesloten grootstedelijke verdeelweg;

1.4 met betrekking tot de ruimtelijk-economische structuur:

- het kernwinkelgebied in de binnenstad als belangrijkste grootstedelijk winkelgebied;
- de knooppunten van R4 en hoofdsteenwegen als vestigingsplaatsen voor grootstedelijke economische functies;
- de stationsomgevingen van Sint-Pieters en Dampoort als gemengde ontwikkelingspolen voor vooral wonen en kantoren;
- de site van Flanders Expo als gemengde ontwikkelingspool voor vooral evenementen, kantoorachtigen, kantoren en grootstedelijke handel;
- de stadsboulevard R40 als vestigingsplaats voor functies op stedelijk niveau;

1.5 met betrekking tot de cultureel-recreatieve structuur:

- de cultuurcluster in de binnenstad als voorkeursvestigingsplaats voor grootstedelijke cultuurfuncties, vermengd met handel en wonen;
- de sportcluster in Blaarmeersen als voorkeursvestigingsplaats voor grootstedelijke sportfuncties;
- de evenementencluster in de Handelsbeurssite als voorkeursvestigingsplaats voor grootstedelijke evenementen;

1.6 met betrekking tot de landschappelijke structuur:

- de drie historische torens van Gent als beeldbepalend element ;
- de westelijke torenrij als beeldbepalende westelijke rand van de stad ;
- de landbouwgebieden in kouter- en leieland en moervaart als open landschappen.

Wanneer de selecties betrekking hebben op gebieden waarvoor het Vlaams gewest of de provincie Oost-Vlaanderen bevoegd zijn om binnen andere planningsprocessen uitspraken te doen, brengt de Stad Gent deze selecties in het overleg in.

2 Taakstellingen tot 2007

- 2 Met het oog op het realiseren van 1.300 bijkomende wooneenheden per jaar (inclusief voorziene projecten), waarvan er minstens 300 sociale wooneenheden zijn voert de Stad Gent intensief overleg met de verschillende betrokken partners en neemt de nodige stimuleringsmaatregelen van actief en passief grond- en pandenbeleid.**

De stad evalueert jaarlijks de evolutie van het aantal woningen in het stedelijk gebied. Deze evaluatie maakt deel uit van het jaarverslag. Indien te grote afwijkingen ontstaan met de taakstelling voor het stedelijk gebied, bepaalt zij of extra stimulerende maatregelen noodzakelijk zijn.

- 3 Met het oog op de opbouw van een 'ijzeren voorraad' van uitgeefbare bedrijfsgronden voor verschillende types activiteiten van min. 30 ha. voert de Stad Gent intensief overleg met de verschillende betrokken partners en voert zij een actief stimuleringsbeleid.**

- 4 Met het oog op het realiseren en in gebruik nemen van min. 10 ha bijkomende bedrijventerreinen per jaar (inclusief voorziene projecten), die – voor zover de bevoegdheid van de stad reikt – binnen drie jaar in belangrijke mate op thans vervuilde en dan gesaneerde gronden worden aangeboden, voert de Stad Gent intensief overleg met de verschillende betrokken partners.**

De Dienst Economische Ontwikkeling houdt een inventaris van deze reserves bij. Op basis van deze inventaris rangschikt de Werkgroep grond- en pandenbeleid de terreinen naar realisatieperspectieven en prioritaire aanpak. Ten behoeve van het realiseren van een ijzeren voorraad en van een continu aanbod aan gedifferentieerde bedrijvensites maakt de Werkgroep een actieprogramma en een prioriteitsbepaling inzake aankoop, beheer, sanering en/of ontwikkeling van bestaande en herbestemde bedrijvensites op. Deze zijn gebaseerd op de programmaties uit het richtinggevende deel.

- 5 Met het oog op de ontwikkeling van 300 ha nieuwe bossen als onderdeel van vier groenpolen de komende beleidsperiode dient de Stad Gent het project van de Gentbrugsemeersen in bij het Vlaams Gewest en werkt zij met Vlaams Gewest, Provincie Oost-Vlaanderen en de andere betrokken gemeenten nauw samen voor de drie andere groenpolen Kastelensite Zwijnaarde, Vinderhoutse-bossen en Oud Vliegveld Oostakker.**

- 6 Met het oog op de realisatie van 10 m² per inwoner aan openbaar recreatief groen op wijkniveau voegt de Stad Gent 6 nieuwe parken toe in de kernstad en het nieuwe Westergemsportpark op de rand ervan.**

- 7 Om de totale effectieve oppervlakte aan groen en natuur op het gehele grondgebied minstens op het huidige peil te houden voert de Stad Gent een stimulerend beleid van bescherming van gewenste samenhangende groengebieden en van effectieve compenserende realisatie bij verdwijnen van geïsoleerde natuurelementen (gericht op het realiseren van de gewenste ruimtelijke groenstructuur).**

De Dienst Leefmilieu en Natuurontwikkeling houdt een inventaris bij van verdwenen en toegevoegde natuur- en groenelementen in functie van het 'standstill' principe.

3 Acties

VERORDENINGEN

Verordeningen, goedgekeurd door de Gemeenteraad, bepalen de criteria en de manier van aanpak bij het opmaken van adviezen door de stedelijke diensten in verband met projecten van andere overheden of privé-personen.

8 Een verordening wordt uitgewerkt voor:

- het beoordelen van woondichtheden (dit kan ook in ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgenomen);
- het ordenen en beoordelen van verkavelingen;
- het beoordelen van inplantingen van kantoren en handelszaken overeenkomstig de differentiëring uit het richtinggevende gedeelte (mede na verfijning van de kleinhandelszones) (dit kan ook in ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgenomen);
- het integreren van de aanwezige kleine landschapselementen (KLE's). Dit is een verruiming van het uitvoeringsbesluit natuurdecreet en een aanvulling op de kapvergunning;
- het regelen van het beleid ten aanzien van het maximale behoud van het privaatgroen en onverharde ruimten en ten aanzien van een effectieve groenafwerking van projecten allerlei (woningbouw, bedrijven, voorzieningen, ...);
- eventuele verordeningen complementair aan RUP's i.f.v. een sluitende regeling voor vergunningplichtige werken.

STRATEGISCHE PROJECTEN

9 Strategische projecten worden uitgewerkt en uitgevoerd voor:

- stationsomgeving Sint-Pieters en bijhorende westelijke ontwikkelingsas (inclusief omgeving Aigem en CTL-campus), op termijn toegroeiend naar één samenhangend geheel met Flanders Expo (aanvraag tot mede-initiatief van Vlaams Gewest);
- het ontwikkelingsgebied Flanders Expo in de zuidelijke mozaïek, op termijn toegroeiend naar één samenhangend geheel met stationsomgeving Sint-Pieters;
- stationsomgeving Dampoort en bijhorende delen van de noordelijke scharnier (aanvraag tot mede-initiatief van Vlaams Gewest);
- de stadsvernieuwingswijken Brugse Poort en Rabot-Blaisantvest (aanvraag tot medefinanciering van Vlaams Gewest);
- de groenpolen Vinderhoutsebossen, vliegveld Oostakker, kastelensite Zwijnaarde (reeds in uitvoering) en Gentbrugsemeersen (aanvraag tot strategisch project bij Vlaams Gewest);
- het kouter- en bulkengebied rond Drongen.

Hiervoor worden de nodige samenwerkingsverbanden opgericht. Deze bepalen de thema's waarrond zal worden samengewerkt. De plannen leiden tot actieprogramma's die door de betrokken partners moeten worden uitgevoerd. Aan het strategisch plan voor de kanaalzone wordt verder actief meegewerkt.

GEWESTELIJK RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN

10 Voorstel gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

De Stad Gent vraagt aan het Vlaams Gewest om op korte termijn in navolging van het afbakeningsproces grootstedelijk gebied Gent, een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken voor:

- de stationsomgeving **Sint-Pieters**, onderdeel Fabiolalaan met ontsluitingsweg vanaf R4;
- de **Kastelensite Zwijnaarde** inclusief het nieuwe deel van het wetenschapspark Zwijnaarde;
- het regionaal bedrijventerrein/kleinhandelszone **R4/Antwerpsesteenweg**.

Daarnaast vraagt de Stad Gent het Vlaams Gewest naar:

- opname van **alle herbestemmingen** voor bovengemeentelijke elementen in het afbakeningsRUP voor het grootstedelijk gebied;
- vervanging van de verouderde BPA's (met te lage dichtheden, te geringe verdichtingsmogelijkheden...) door stedelijke woonzones in het afbakeningsRUP voor het grootstedelijk gebied;
- opmaak van een gewestelijk RUP voor de afbakening van het zeehavengebied.

GEMEENTELIJKE RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

11 Bestaande Bijzondere Plannen van Aanleg worden herzien voor

- de verweving van functies en bescherming van het wonen in de binnenstad (stapsgewijze herziening en verstrenging van de huidige BPA's binnenstad);
- de lopende B.P.A.'s en de bestaande in herziening te stellen B.P.A.'s die in functie van de realisatie van de gewenste ruimtelijke structuur van prioritair belang zijn:

B.P.A. Handelsbeurs
B.P.A. Bellevue
B.P.A. Koopvaardijlaan
B.P.A. Ottergemsesteenweg
B.P.A. Groene Vallei
B.P.A. Bourgoyen A en B
B.P.A. Gentbrugsemeersen
B.P.A. Scheldevallei
B.P.A. Alsberghe Van Oost
B.P.A.'s Arbed-noord en -zuid
B.P.A. Moscou
B.P.A. zonevremde sportterreinen, recreatie en jeugd.

Er wordt systematisch met nabestemmingen en waar nodig met projectzones gewerkt in deze en andere RUP's teneinde de uitvoeringsplannen voldoende flexibiliteit in tijd te geven.

Voor elk van deze B.P.A.'s zal in een vroeg stadium voorafgaandelijk overleg tussen de Stad en het Vlaams Gewest plaatsvinden om te kijken wat van gewestelijk en van gemeentelijk niveau is.

12 Opmaak nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen

De opmaak van de volgende Ruimtelijke uitvoeringsplannen is van essentieel belang ter realisatie van de gewenste ruimtelijke structuur:

RUP Sint-Pieters Aaigem
RUP Dampoortstation
RUP Dok zuid
RUP ACEC
RUP Kouter- en bulkengebied Drongen/Baarle
RUP zonevremde woningen, verplicht door het decreet
RUP Moervaart-noord-reserve en koppingsgebied
RUP Kanaal van Zwijnaarde
RUP Wiedauwkaai-Wondelgemsemeersen

Er wordt systematisch met nabestemmingen en waar nodig met projectzones gewerkt in deze en andere RUP's teneinde de uitvoeringsplannen voldoende flexibiliteit in tijd te geven.

Voor woondichtheden en categoriseringsregels voor kantoren en handelszaken kunnen aanvullend aan een eventuele verordening ook bepalingen in ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgenomen.

Voor elk van deze RUP's zal in een vroeg stadium voorafgaandelijk overleg tussen de Stad en het Vlaams Gewest plaatsvinden om te kijken wat van gewestelijk en van gemeentelijk niveau is.

SUBSIDIES EN BELASTINGEN

13 De Stad Gent trekt voldoende financiële middelen uit ten behoeve van de stadsvernieuwing en stadsontwikkeling van de gordelwijken Brugse Poort en Rabot.

14 De Stad Gent treft verschillende aanvullende maatregelen ter realisatie van de 1.300 wooneenheden, waaronder een differentiëring van de belasting op onbebouwde percelen binnen het grootstedelijk gebied, actieve begeleiding van de grote bouwprojecten, verwerving en onteigening

De opbrengsten van de belasting worden ingezet voor de stadsvernieuwing.

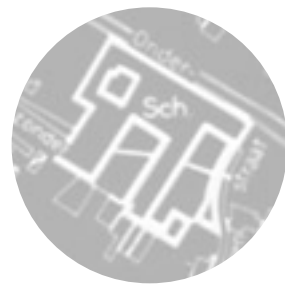
15 De Stad Gent voert maatregelen in om het compensatieprincipe voor groen, natuur, bos te realiseren binnen de gewenste groenstructuur

4 Overleg en onderhandeling

16 De Stad Gent zal bij overleg:

- bij het Vlaams Gewest vragen naar een snelle opmaak van de vermelde gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, teneinde de stedelijke dynamiek niet af te remmen maar daadwerkelijk te stimuleren;
- bij het Vlaams Gewest aandringen op de erkenning als strategisch project van de beide stationsomgevingen van Gent, Flanders Expo, de stadsvernieuwingswijken Brugse Poort en Rabot-Blaisantvest, de drie groenpolen kastelensite, Vinderhoutsebossen, vliegveld Oostakker;
- bij het Vlaams Gewest vragen naar een mandaat voor het zelf ontwikkelen van de aangeduide regionale bedrijventerreinen;
- bij het Vlaams Gewest aandringen op een forse opwaardering van de hanteerbaarheid van de gewestelijke instrumenten en van de middelen voor sanering van vervuilde gronden, met prioriteit voor gewenst te herbruiken bedrijventerreinen in de stedelijke gebieden;
- bij het Vlaams Gewest aandringen op een behoorlijk pakket aan middelen voor de aanpak van de mobiliteitsproblematiek, in het bijzonder voor de heraanleg van R40 als verkeersveilige binnenstedelijke stadsboulevard en voor de sluiting van R4 als grootstedelijke ring met de aanleg van een volwaardige Sifferverbinding, de nieuwe knoop in omgeving van Antwerpsesteenweg en de sluiting in het zuiden;
- bij het Vlaams Gewest vragen naar een programma van ingrepen om op de gewestwegen, zeker deze in kernstad en randstad, veilig fietsverkeer en vlot openbaar vervoer mogelijk te maken;
- bij het Vlaams Gewest vragen naar verdichtingsregels voor bedrijventerreinen voor het geheel van Vlaanderen (om concurrentievervalsing bij een beleid ter zake te vermijden);
- bij het Vlaams Gewest vragen naar verdichtingsregels voor woningbouw voor het geheel van Vlaanderen (om ondergraven van een stedelijk beleid ter zake te vermijden) en naar onderzoek naar nieuwe stedelijke woningtypologieën;
- bij het Vlaams Gewest bepleiten dat zij in de verschillende sectoren financiële middelen reserveert om de gewestelijke bijdrage in de realisatie van de taakstellingen tijdig te kunnen realiseren;
- bij het Vlaams Gewest aandringen om sociale huisvestingsprojecten op een dergelijke manier te financieren dat kleinschalige projecten realiseerbaar zijn en betaalbaarheid gegarandeerd is;
- bij het Vlaams gewest aandringen op de noodzakelijke herbestemmingen of andere verordenende bepalingen om bijkomende nieuwbouw in de waterrijke gebieden van de riviervalleien van de gewenste ruimtelijke groenstructuur te verbieden;
- bij het Vlaams Gewest sterk bepleiten om de afbakening van VEN en IVON in het Gentse te doen volgens de ruimtelijke groenstructuur die in het RSG is opgenomen;
- bij de Provincie Oost-Vlaanderen vragen naar maatregelen voor afremming van verkavelingen in buitengebiedgemeenten in het kader van een provinciaal woonbeleid voor het buitengebied in de Gentse regio;
- bij De Lijn aandringen op een herziening en drastische opwaardering van het openbaar vervoersnet in het stedelijk gebied.

begrippenlijst

Begrippenlijst

Begrippen aangeduid met een asterisk (*) komen voor in de begrippenlijst van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Begrippen met een dubbele asterisk (**) zijn afkomstig van het strategisch plan Gentse kanaalzone. Citaten daaruit zijn tussen 'aanhalingstekens' geplaatst.

A

afbakening *

'Afbakening is de precieze aanduiding van gebieden waar een specifiek beleid van toepassing is. De afbakening gebeurt in een afbakeningsproces waarin alle betrokkenen samenwerken.'

agrarische structuur *

'De agrarische structuur is het samenhangend geheel van gebieden die het duurzaam functioneren van de landbouw verzekeren. Agrarische structuur is aldus een ruimtelijk begrip.'

architecturale ensembles

Architecturale ensembles zijn gebieden met hoge culturele, historische en/of esthetische waarde. Zij komen in hoofdzaak overeen met niet bedoelde architecturale gehelen en zijn vaak in de tijd gegroeid en vergroeid tot een samenhangend geheel.

architecturale én stedenbouwkundige gehelen

Architecturale én stedenbouwkundige gehelen zijn vrij gaaf bewaarde gehelen van majorarchitectuur met een duidelijke silhouetfunctie samen met het publiek domein van pleinen en squares en stratentracés.

analytische categorie

Een ruimtelijke analytische categorie is een gebied dat wordt onderscheiden in de analyse van de bestaande ruimtelijke structuur. Een ruimtelijke analytische categorie wordt onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken van het gebied. De elementen van de bestaande deelstructuren zijn analytische categorieën.

ankerplaats

Een ankerplaats is een representatief geheel van gevarieerde punt- of lijnelementen met een belangrijke samenhang en gaafheid. Ankerplaatsen kunnen een ruimtelijk structuurbepalend karakter hebben '.

Het zijn gebieden met ensembles van elementen met bijzondere samenhang. Deze samenhang (de mate waarin de samenstellende elementen functioneel en/of ruimtelijk structureel bij elkaar passen) kan zowel visueel als fysisch of cultuurhistorisch bepaald zijn.

B

baken *

'Bakens zijn visuele blikvangers die dikwijls fungeren als oriënteringspunten in het landschap.' Het zijn landschapselementen die de leesbaarheid verhogen en de ruimte structureren.

Het ruimtelijk beleid ten aanzien van bakens richt zich op het behoud en de versterking van de zichtbaarheid ervan. Bakens komen als beleidscategorie voor in de gewenste landschappelijke structuur.

bedrijvenpark voor kennisbedrijvigheid

Dit is een regionaal bedrijventerrein met kennisbedrijvigheid in een groene, parkachtige omgeving met een hoogwaardig uitzicht en respect voor de aanwezige natuurwaarden. De productie-, onderzoeks- en beperkte administratieve bedrijvigheid vindt plaats in gebouwen die qua uiterlijk op kantoorgebouwen lijken, de zogenaamde kantoorachtigen.

beheerslandbouw

Het betreft het gebruiken van milieuvriendelijke landbouwtechnieken in functie van natuurbeheer.

beheersovereenkomst *

'Beheersovereenkomsten zijn geen instrumenten van de ruimtelijke ordening. Een beheersovereenkomst is een overeenkomst op vrijwillige basis waarbij de beheerder van een grond zich verbindt om tegen een financiële vergoeding specifieke beheersmaatregelen te nemen.'

beleidscategorie *

'Een ruimtelijke beleidscategorie is een gebied waarvoor een specifiek beleid wordt vooropgesteld. Een ruimtelijke beleidscategorie wordt onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken van het gebied of op basis van doelstellingen ten aanzien van dat gebied.'

De elementen van de gewenste deelstructuren in het ruimtelijk structuurplan Gent zijn ruimtelijke beleidscategorieën. De elementen van de bestaande deelstructuren zijn analytische categorieën.

Benelux-delta²

'Dit is één van de drie grote ruimten die op macro-niveau de geleiding van Benelux+ bepalen. De andere twee zijn: Benelux-Noord en Benelux-Zuid. Benelux-delta is het centraal in de Benelux gelegen gebied, gekenmerkt door de aanwezigheid van meerdere grote zeehavens, een dichte concentratie van stedelijke gebieden, stedelijke netwerken en economische concentratiegebieden, regionale complexen van intensieve landbouw, een zeer dicht net van infrastructuur en de aanwezigheid van een groot aantal internationale functies en activiteiten. Aangezien dit centraal in de Benelux gelegen gebied in hoofdzaak wordt bepaald door de valleien van de Schelde, de Maas en de Rijn en hun zijrivieren, die gezamenlijk een dicht netwerk vormen, kan het gekarakteriseerd worden als Benelux-delta. Het gebied overschrijdt de grenzen van de Benelux.'

bestemmingscategorie *

'Een bestemmingscategorie is een afzonderlijke bestemming op een plan van aanleg.'

Bestemmingscategorieën mogen niet worden verward met beleidscategorieën. Deze laatste komen voor in structuurplannen en niet in bestemmingsplannen en vice versa.

bijzonder gebied

Dit is een gebied waarbinnen het voorkeurecht slaat op woningen en gronden die voorkomen op één van de inventarissen (leegstand, verwaarlozing, ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring). De afbakening van het bijzonder gebied moet ervoor zorgen dat de sociale woningen beter verspreid geraken over de stad. De sociale menging van woningen kan via het voorkeurecht en van een verdeelsleutel bekomen worden. Het bijzonder gebied omvat de kernstad en de kernen van de deelgemeenten.

bindend gedeelte

Het bindend gedeelte van een ruimtelijk structuurplan bevat de bindende bepalingen *. Deze vormen 'de spil tussen de in het richtinggevend gedeelte uitgewerkte gewenste ruimtelijke structuur en de realisatie ervan. De functie van de bindende bepalingen bestaat erin het dwingend karakter aan te geven voor de uitvoering van het ruimtelijk structuurplan via uitvoerende instrumenten.' De bindende bepalingen van het ruimtelijk structuurplan provincie Antwerpen zijn bindend 'voor de provincie en de gemeenten op haar grondgebied en voor de instellingen die eronder ressorteren'³. 'De bindende bepalingen zijn niet bindend voor de burger.'

binnenstad

De binnenstad is de pre-industriële stad zoals ze bebouwd was (binnen de omwalling) ten tijde van graaf de Ferraris. Een aantal toenmalige onbebouwde gedeelten (Klinieken, Heirnis, Ham) behoren niet tot de binnenstad.

De binnenstad vormt één van de zeven deelruimten van de gewenste ruimtelijke structuur. Ze ontwikkelt verder als zeer gemengd woongebied met handel, horeca, cultuur, scholen en andere diensten tot het levendige historisch hart van het stedelijk gebied Gent. Blijvende aandacht gaat hierbij naar het wonen in dit gebied. Bewoners en stadsbezoekers vinden er comfort in de krachtige en aantrekkelijke erf functie van een uitgestrekt voetgangersgebied.

bouwwrije zone *

'Bouwwrije zones zijn gebieden van de agrarische structuur waar geen enkele vorm van bijkomende bebouwing wordt toegestaan om de ontwikkelingsmogelijkheden van de grondgebonden agrarische functies te garanderen. Bouwwrije zones zijn samenhangende zones die beperkt zijn in oppervlakte. Ze worden zo geselecteerd en afgebakend dat er geen bestaande bedrijfszetels in zijn opgenomen.'

buitengebied *

'Het buitengebied is het gebied waarin de open (onbebouwde) ruimte overweegt en waar een buitengebiedbeleid wordt gevoerd. Elementen van bebouwing en infrastructuur die in functionele samenhang zijn met de niet-bebouwde ruimte maken er onderdeel van uit en kunnen plaatselijk overwegen. Buitengebied is aldus een beleidsmatig begrip.'

bundel

Een bundel is een ruimte die gekoppeld is aan twee of meer samenlopende lijnvormige verkeersinfrastructuren. Bundels komen als analytische categorie voor in de bestaande verkeers- en vervoersstructuur en als beleidscategorie in de gewenste verkeers- en vervoersstructuur.

bundelen*

'het selectief concentreren van de groei van het wonen, het werken en andere maatschappelijke functies in de steden en de kernen'

C

categorisering

Categorisering is het toewijzen van concrete ruimten aan een bepaalde beleidscategorie. Voor de concrete ruimte geldt bijgevolg het beleid dat overeenstemt met de betreffende beleidscategorie.

cultureel-recreatieve structuur

Deze deelstructuur vormt één van de zes deelstructuren van de gewenste ruimtelijke structuur. Ze behelst de lokalisatie en de onderlinge samenhang van de ruimten in Gent die van belang zijn voor de culturele en recreatieve activiteiten in Gent.

D

deelgebied

Deelgebieden zijn complexe ruimten (ook wel ruimtesystemen genoemd) waarvan de ruimtelijke structuur wordt bepaald door specifieke interactie van elementen van de verschillende deelstructuren. Elk deelgebied heeft typische kenmerken, kwaliteiten en knelpunten. Ze vervullen een bepaalde rol in het gebied en hebben in de bestaande toestand een eigen ontwikkelingsperspectief en mogelijk ook een eigen gebiedsgericht beleid.

deelruimte

Een deelruimte is een gewenst ruimtelijk systeem waarvoor een gemeenschappelijk beleid wordt geformuleerd als een venster op de gewenste ruimtelijke structuur. Deelruimten zijn samenhangend, dynamisch en complex en hebben geen vast omliggende grenzen. Deelruimten vervullen een eigen rol in de gewenste ruimtelijke structuur van Gent. Voor deelruimten is een nadere gebiedsgerichte en geïntegreerde uitwerking gewenst rond nader te bepalen thema's binnen een samenwerkingsverband tussen alle betrokken actoren.

deelstructuur

Een deelstructuur is de samenhang tussen ruimten van een zelfde soort, verspreid over heel het grondgebied van de provincie. Het betreft ruimten met een natuurlijk karakter, nederzettingen, ruimten met een dominant economisch karakter, ruimten gekoppeld aan infrastructuren en landschappen. Deelstructuren verbinden en lopen doorheen deelruimten en/of deelgebieden.

E

ecologische infrastructuur *

'De ecologische infrastructuur bestaat uit de natuur- en bosgebieden die niet tot grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling, natuurverbingsgebied of natuurverwevingsgebied behoren, de kleine landschapselementen (holle wegen, taluds, houtkanten, bomerijen, bronnen, poelen, rietkragen,...) en uit de natuur in de bebouwde omgeving, met name de natuur-, bos- en parkgebieden, beek- en rivieralleen, natuurelementen (wegbermen,...) in de stedelijke gebieden of in de kernen van het buitengebied.'

economisch knooppunt *

'Een economisch knooppunt is een gebied met een hoog aandeel aan werkgelegenheid. De economische knooppunten vormen samen met de poorten de bestaande ruimtelijk-economische structuur van Vlaanderen. Het zijn de plaatsen waar het wenselijk is economische activiteiten te concentreren.' Economische knooppunten zijn een beleidscategorie van de gewenste ruimtelijk-economische structuur.

F

fietsroutenetwerk

Het fietsroutenetwerk vormt een samenhangend netwerk van veilige en comfortabele fietsverbindingen. Een dergelijk fietsnetwerk wordt grotendeels uitgebouwd door speciale voorzieningen voor de fiets (afhankelijk van het snelheidsregime) maar zij kunnen ook doorheen de verblijfsgebieden lopen of autoarme of autovrije paden volgen. Het fietsroutenetwerk vormt een onderdeel van de gewenste ruimtelijke structuur.

filter

Het inbouwen van een of meerdere filters bij secundaire wegen moet oneigenlijk verkeer op deze wegen ontmoedigen. Dat verkeer ontstaat door het gebruik van alternatieve tracés of sluikroutes voor de overvolle hoofdwegen. In een filter is de verkeersfunctie volledig ondergeschikt aan de verblijfsfunctie. De inrichting en locatie zijn na overleg met de provincie een taak voor de lokale besturen.

fragmentatie

Fragmentatie is de extreme versnippering van de ruimte waardoor ook het onderscheid en de historische samenhang tussen stad en platteland vervagen. Hierbij wordt de ruimte opgesplitst in een groot aantal fragmenten met een eigen rol, eigen functies, een eigen vorm en zelfs een eigen architectuur van losstaande gebouwen. Fragmentatie leidt tot het ontstaan van nieuwe vormen van stedelijkheid. De gefragmenteerde stad komt in de plaats van de historische compacte stad. Fragmentatie gaat gepaard met schaalvergroting.

functionele productiebedrijven

Functionele productiebedrijven zijn bedrijven die in hoofdzaak productieactiviteiten hebben en die hiervoor beschikken over eenvoudige, specifiek voor deze productieactiviteiten en aanverwante activiteiten van het bedrijf ontworpen gebouwen.

fysisch systeem *

Het fysisch systeem is het geheel van eigenschappen, processen en onderlinge relaties van klimaat, geologie, reliëf, bodem, oppervlakte- en grondwater en lucht. Het reliëf, de bodem en de waterhuishouding zijn hiervan de belangrijkste elementen voor de ontwikkeling van de ruimte. De samenstelling van bodem, de helling van de terreinen en de loop van de rivieren en beken staan immers in rechtstreeks verband met het bodemgebruik.

G

gebiedsgericht beleid *

'Gebiedsgericht beleid is beleid dat zich richt op de ruimtelijke kenmerken van een bepaald gebied.'

gelegenheidslandbouw

Gelegenheidslandbouw is die landbouw(achtige) activiteit die niet als hoofd- of nevenberoep erkend wordt, maar die toch als winstgevende (commerciële) activiteit wordt uitgeoefend. Hierin ligt dan ook het verschil met hobbylandbouw, waar de winstverwachtingen bij het uitoefenen van de activiteit toekomstig zijn.

groenas

Een groenas is een open ruimte radiaalverbinding tussen de kernstad en het buitengebied. Ze wordt steeds gedragen door een doorlopende recreatief belangrijke verkeersas en verbindt kleine natuurgebieden en groenelementen in de stedelijke omgeving onderling en met de grote eenheden natuur (in ontwikkeling) in de randstad. Daartoe heeft ze over haar gehele lengte een herkenbare minimale breedte met groenelementen. Daarnaast heeft elke groenas specifieke kenmerken. Groenassen maken als beleidscategorie deel uit van de gewenste ruimtelijke structuur.

groene dwarsverbindingen

Een groene dwarsverbindingen is een open ruimte dwarsrelatie tussen de radiale groenassen. Ze wordt gedragen door een doorlopende recreatieve verkeersas en verbindt kleine natuurgebieden en groenelementen in de stedelijke omgeving onderling en naar de groenassen. Daartoe heeft ze over haar gehele lengte een herkenbare minimale breedte met groenelementen. Daarnaast heeft elke groene dwarsverbinding specifieke kenmerken. Groene dwarsverbindingen maken als beleidscategorie deel uit van de gewenste ruimtelijke structuur.

groene ring

De 'groene ring' vormt een te versterken kraalketting van randstedelijke groengebieden aan beide zijden van Ringvaart en R4, met ook tussen de kralen in de smallere delen van de ring tussenliggend uit te bouwen verbindingen voor natuur en zacht (recreatief) verkeer.

De 'groene ring' vormt een beleidscategorie van de gewenste ruimtelijke structuur voor het stedelijk gebied Gent. Zij situeert zich op het niveau van het ruimtelijk concept en heeft niet de betekenis van (gewestplan)bestemmingen.

groenpool

De groenpolen zijn zowel open als gesloten groene ruimten waarin de verschillende functies natuur (waaronder bosvolumes), zachte recreatie en landschapsbeheer door landbouw in wisselende verhoudingen per groenpool plaats vinden. Het concept van de groenpolen sluit aan bij het Vlaamse concept van de stadsbossen maar is ruimer opgevat: de open, groene ruimte met zachte recreatie voor de stedelingen kan en zal uiteraard bos omvatten, maar bestaat zeker niet uitsluitend uit bos maar ook uit (verpoos)weiden, (beheers- en grondgebonden) landbouw, enz. Groenpolen vormen een conceptueel en beleidsmatig begrip

groenstructuur

De groenstructuur vormt één van de zes deelstructuren voor de beschrijving van de gewenste ruimtelijke structuur van Gent. Ze omvat zowel de ruimtelijk-natuurlijke structuur als delen van de recreatieve, agrarische, landschappelijke en nederzettingsstructuren. De groenstructuur wordt aldus gevormd door ruimten en typen van plekken uit deze verschillende structuren die een open en groen karakter hebben en die in principe door een aangepast, natuurgericht beheer op lange termijn alle in zekere (en liefst in meerdere) mate van belang zijn voor het functioneren en de samenhang van de natuur. Lange termijn streefdoel is dat daardoor de ruimtelijk-natuurlijke structuur en de groenstructuur in belangrijke mate gaan samenvallen. De gewenste ruimtelijke groenstructuur wordt beschreven aan de hand van verschillende soorten natuurlijke ruimten. Waar het in de bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur analytische ruimten betrof, gaat het bij de gewenste ruimtelijke groenstructuur om beleidsruimten. Met elke soort ruimte stemt een bepaald ontwikkelingsprincipe overeen

grondgebonden agrarisch bedrijf *

'Een grondgebonden agrarisch bedrijf is een agrarisch bedrijf dat zijn landbouwproductie (plantaardig/dierlijk) geheel of gedeeltelijk voortbrengt via eigen uitbating van landbouwgronden. Bedrijven die een grondloze en grondgebonden bedrijfstak combineren, behoren eveneens tot de categorie van de grondgebonden bedrijven.'

grondloos agrarisch bedrijf *

'Een grondloos agrarisch bedrijf is een agrarisch bedrijf dat zijn landbouwproductie (plantaardig/dierlijk) uitsluitend in bedrijfsgebouwen voortbrengt. Deze bedrijven hebben slechts behoefte aan een bouwplaats voor de oprichting van hun bedrijf. Grondloze bedrijven met een beperkte grondgebonden activiteit zijn eveneens grondloze bedrijven.'

grootschalig industrieel landschap

Het grootschalig industrieel landschap vormt een landschapstype dat voornamelijk wordt bepaald door het industrieel en economisch karakter van grootschalige bedrijfsgebouwen, constructies, percelen en infrastructuren. Binnen dit type wordt een onderscheid gemaakt tussen het maritiem-industriële landschap, het gemengd grootschalig industrieel landschap en het geïsoleerd industrieel landschap. Het grootschalig industrieel landschap komt voor als analytische categorie in de bestaande landschappelijke structuur.

grootstedelijke ringweg

Dit is een weg met een verzamelende functie naar het hoofdwegenet toe voor de verschillende deelgebieden van het grootstedelijk gebied Gent en het havengebied, en een verbindende functie tussen deze gebieden.

Zij vormt een bijkomend label vanuit verkeerskundige invalshoek binnen de categorisering van de wegen voor het grootstedelijk gebied Gent en zodoende een specifieke beleids categorie binnen het mobiliteitsplan Gent.

H

handleiding *

'Het begrip handleiding wordt in een specifieke betekenis gebruikt. In functie van de doorwerking van de inhoudelijke opties naar de ruimtelijke uitvoeringsplannen bestaat er voor specifieke thema's (bijvoorbeeld kleinhandel, toeristische en recreatieve infrastructuur, ontgronding, ...) nood aan complementaire doelgroepgerichte producten - zogenaamde handleidingen - waarin informatie en toelichting wordt verschaft bij de gebruikte terminologie en opties, waarin een methodiek worden uitgewerkt of waarin administratieve richtlijnen worden gegeven. Handleidingen geven richtlijnen aan de overheden en worden in overleg met de betrokken overheidssectoren opgesteld. (...)'

haven

De haven vormt één van de zeven deelruimten van Gent. De haven, met watergebonden (zware) industrie en distributie, ontwikkelt verder als een industriehaven met specifieke niches (onder meer forestproducts en voeding). Zij fungeert als poort voor Vlaanderen en is een zwaartepunt in de ruimtelijk-economische structuur van de stad en de regio. Milieubelastende zware industrieën van regionale schaal uit andere stadsdelen vinden er een passende herlocatie. De ruimtelijke principes voor de haven steunen op het streefbeeld vanuit het ROM-project dat in nauwe samenwerking met alle bevoegde overheden voor dit gebied is uitgewerkt.

herstructurering

In het algemeen betekent dit de betere ordening van een ruimte in functie van de bestaande functies in die ruimte.

hobbylandbouw

Hobbylandbouw is die landbouw(achtige) activiteit die niet als hoofd- of nevenberoep wordt erkend. De winstverwachtingen van de activiteit zijn bijkomstig. De activiteit wordt in de eerste plaats als vrijetijdsbesteding uitgeoefend. Volkstuinen zijn een specifieke invulling van hobbylandbouw.

hoofddorp *

'Een hoofddorp is een woonkern die minstens over een bepaalde uitrustingsgraad beschikt.'

hoofdverbindingsweg R4-E40

Verbinding tussen de grootstedelijke ringweg en de ringboulevard. De autoverkeersfunctie en de vlotte doorstroming voor het autoverkeer primeert. Zij vormt een bijkomend label vanuit verkeerskundige invalshoek binnen de categorisering van de wegen voor het grootstedelijk gebied Gent en zodoende een specifieke beleids categorie binnen het mobiliteitsplan Gent.

hoofdsteenwegen

Dit zijn wegen waarop de morfologische groei van de stad historisch is geënt, en die in de gewenste ruimtelijke structuur op dit vlak kunnen worden versterkt door bijkomende inplanting van nieuwe programma's (handel, kantoren, bedrijvigheid,...). Er worden vier hoofdsteenwegen aangeduid. Zij vormen een bijkomend label vanuit ruimtelijke invalshoek binnen de categorisering van de wegen en zodoende een specifieke beleids categorie binnen de gewenste ruimtelijke structuur.

I

ijzeren Rijn *

'De IJzeren Rijn is een bestaande spoorlijn voor goederenvervoer tussen Antwerpen-Mol-Neerpelt en verder naar Mönchen-Gladbach (Ruhrgebied), die door opwaardering en verlenging naar de Noordfranse zeehavens via Gent, als een Vlaamse transportas prioritair wordt opgenomen in het hoofdspoorwegenet voor het goederenvervoer in Vlaanderen.'

ijzeren voorraad*

De 'ijzeren voorraad' is het ten alle tijd noodzakelijk beschikbaar aanbod van bedrijventerreinen, teneinde flexibel en op korte termijn op marktvragen te kunnen inspelen. Dit aanbod zou volgens deze redenering dan ook aanwezig moeten zijn op het moment dat de berekende behoefte aan bedrijventerrein is uitgegeven (in dit geval in 2007).

Merk op dat in kader van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen als ijzeren voorraad aan bedrijventerreinen wordt beschouwd 'de tijdelijk niet realiseerbare oppervlakte voorzien in de huidige gewestplannen'. De oppervlakte moet ook hier worden opgevat als 'de oppervlakte die nodig is voor een goed functioneren van vraag en aanbod van bedrijventerreinen.'

inbreiding

Inbreiding is het aansnijden van open gebieden binnen een bepaalde bestemming om projecten uit te voeren die specifiek op de invulling van deze bestemming van toepassing zijn. Als voorbeeld kunnen wooninbreidingsprojecten worden aangehaald die specifiek worden ingevuld in binnengebieden.

informatief gedeelte

Het informatief gedeelte van een ruimtelijk structuurplan bevat de noodzakelijke onderbouwing voor het richtinggevend gedeelte.

inrichtingsprincipe *

'Een inrichtingsprincipe geeft aan welke voorwaarden en kwaliteitseisen moet worden voldaan bij de inrichting van de ruimte. Onder inrichting wordt verstaan: de concrete locatie en inpassing van functies en activiteiten, inclusief de hieraan te stellen kwaliteitseisen en randvoorwaarden, bijvoorbeeld in termen van maat, schaal en vormgeving van bebouwingselementen en de aard en intensiteit van het gebruik van de ruimte.'

integraal waterbeheer *

'Integraal waterbeheer is het beheer dat er voor zorgt dat het watersysteem voldoet aan alle functies (toevoer, afvoer, vervoer, ecologisch functioneren, drinkwater, ...). Het watersysteem wordt beschouwd als een samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, onderwaterbodems, oevers en technische infrastructuur met inbegrip van de daarin voorkomende ecotopen en alle bijbehorende fysische, chemische en biologische kenmerken en processen.'

integraal waterbeheersproject

Integraal waterbeheersproject (IWB) vormt een beleids categorie binnen de gewenste ruimtelijke groenstructuur en meer specifiek de gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur op gemeentelijk niveau. De doelstelling voor deze gebieden is het geven van ruimte voor het herstel van de ecologische verbindingfunctie van waterlopen. Voornamelijk kleinere beekvalleien en enkele rivieren en beken in stedelijke omgeving zonder expliciete functies komen in aanmerking. Voor sommige waterlopen is een totaalproject noodzakelijk; op sommige plaatsen wordt pleksgewijs een natuurgerichte aanpak voorgesteld.

internationale wegverbindingen

Internationale wegverbindingen zijn wegen die een verbindende en ontsluitende rol vervullen op internationaal niveau. De vormgeving wordt bepaald door de internationale (europese) regelgeving. Internationale wegverbindingen vormen een analytische categorie van de bestaande lijninfrastructuur.

K

kantoorachtigen

Kantoorachtigen zijn kantoren die samenhangen met labo- en productieruimten. Het zijn met andere woorden geen zuivere kantoren die veel meer publieksgericht en/of arbeidsintensief zijn.

kennisbedrijvigheid

Bedrijvigheid met hoogtechnologische inslag (materialenontwikkeling, informatica, communicatie en vooral biotechnologie). De bedoelde bedrijfsactiviteiten vinden in belangrijke mate plaats in kantoorachtigen.

kern van het buitengebied *

'De beleids categorie in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen 'kernen van het buitengebied' bestaat uit de hoofddorpen en de woonkernen. In de kernen van het buitengebied wordt, in toepassing van het principe 'gedeconcentreerde bundeling', de ruimtelijke ontwikkeling met betrekking tot het wonen en de verzorgende activiteiten geconcentreerd. Deze dynamiek moet op de schaal en op het tempo van het buitengebied worden gehouden. De specifieke eigenheid van het wonen en werken in het buitengebied moet erkend en in relatie gebracht worden met het duurzaam functioneren van de agrarische en de natuurlijke structuur. Kwantitatief wordt in de provincie Antwerpen het aantal nieuw te bouwen woongelegenheden in de kernen van het buitengebied beperkt tot maximaal 35 % van het totaal.'

kernstad

Het betreft één van de zeven deelruimten die worden onderscheiden in Gent. Ruimtelijke onderdelen van de kernstad zijn de stationsbuurt Sint-Pieters, de stationsbuurt Dampoort, de stadsboulevard R40, de stadsgordel en de onderscheiden stadsbuurten. Bepalende grenzen voor de kernstad zijn het spoor met Sint-Pietersstation in het zuidwesten en E17 in het zuidoosten. De oostelijke grens loopt van noord naar zuid ongeveer gelijk met

Grondwetlaan, Bromeliastraat, P. De Ryckstraat en Hiestraat-Braemkasteelstraat. De grens is hier minder duidelijk.

In de kernstad bestaat een specifieke en sterke verweving van wonen, diensten, vele onderwijsinstellingen, handel, oude en nieuwe ambachtelijke bedrijvigheden.

Kleinere natuurgebieden (KNG)

Kleinere natuurgebieden (KNG) vormen een beleidscategorie van de gewenste ruimtelijke groenstructuur en meer specifiek de gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur op gemeentelijk niveau. Deze gebieden bevinden zich voornamelijk in de stedelijke of randstedelijke omgeving. Dit zijn natuurelementen (perceeltjes) waar natuur de inrichting dient te bepalen. Een aantal is gericht op de bescherming van bestaande zeer waardevolle elementen; een aantal andere worden voorgesteld om te ontwikkelen. Neven- of ondergeschikt kunnen deze elementen andere groenfuncties hebben.

Kleinere transferpunten

Deze transferpunten zijn kleiner dan de grotere P+R-voorzieningen. Ze kunnen mogelijk in twee richtingen werken: bijv. in de week als P+R ten behoeve van het stadshart, in het weekend als bestemmingsparking voor een nabije groenpool. Transferpunten liggen langs of op het einde van de hoofdassen van het openbaar vervoer. Er is geen eigen pendeldienst voorzien. Wel liggen ze zo mogelijk op een link met het onderliggend net van openbaar vervoer; verder zijn er zeker ook altijd fietsstallingen en eventueel een taxistandplaats. Het aantal parkeerplaatsen kan variëren van een tiental tot een honderdtal.

Kleinhandel *

Kleinhandel is de commerciële activiteit van het verkopen (met verkoopsoppervlakte) van (niet ter plaatse vervaardigde) goederen aan de onmiddellijke gebruiker die ze niet ter plaatse verbruikt.

Kleinhandelsconcentratie

Kleinhandelsconcentraties zijn concentraties van grootschalige kleinhandelsvestigingen buiten stadscentra en kernen in de open ruimte. Het betreft een analytische categorie van de bestaande ruimtelijke structuur van kleinhandel en een beleidscategorie van de gewenste ruimtelijk-economische structuur. Kleinhandelsconcentraties worden onderverdeeld in verschillende types.

Kleinhandelszone

Een kleinhandelszone is een specifiek bedrijventerrein dat uitsluitend wordt voorbehouden voor kleinhandelsbedrijven, al dan niet vermengd met wonen, kantoren of andere functies. Grotere kleinhandelszones en deze met een bovenlokale (grootstedelijke) uitstraling worden aangezien als regionale bedrijventerreinen.

koppelingsgebied**

De term koppelingsgebied wordt specifiek gebruikt als beleidsmatig begrip in plaats van het passievere begrip 'bufferzone' zoals zij wordt aangegeven als bestemmingscategorie. 'Verweving wordt in de toekomst gericht ingezet als doelmatige invulling van intensief ruimtegebruik. De gebieden tussen activiteiten die elkaars nabijheid niet verdragen worden ingevuld met activiteiten die als het ware een functionele gradiënt vormen: een geleidelijke overgang tussen conflicterende functies door een invulling tussenin met functies die met elkaar niet of nauwelijks conflicteren. De bufferende werking tussen de tegenpolen, bijvoorbeeld woonkernen en industrie, wordt bereikt terwijl tegelijkertijd de ruimte die daarvoor nodig is wordt ingevuld met andere activiteiten die een functionele bijdrage aan de kanaalzone leveren, zo mogelijk aan de bedrijven- of havenfunctie en zeker aan de (zwakkere) stedelijke functie.'

kouter- en Leieland

Kouter- en Leieland vormt één van de zeven deelruimten van de gewenste ruimtelijke structuur voor Gent. De ruimtelijke structuur van de ruimte tussen Leie en Kale in het westen van de stad wordt bepaald door de open ruimte. Deze ruimte bevat belangrijke natuur-, recreatieve, agrarische en landschappelijke waarden. Het kouter- en leieland bakent de stad duidelijk af.

label

Bijkomend element binnen de klassieke functionele categorisering van de wegen die toelaat de noden voor een gewenste wegenstructuur in het grootstedelijk gebied Gent optimaal te kunnen formuleren.

landschappelijke structuur

De landschappelijke structuur is de samenhang tussen landschappen⁴, als een bepaald soort van ruimten. Het uitzicht of het beeld kenmerken een landschap. Het landschap steunt veelal op de fysische ondergrond (het reliëf, de aard van de bodem, het rivierenstelsel), maar is tevens beïnvloed door de menselijke inbreng. De mate waarin de verschillende elementen binnen de landschappelijke structuur samenhangen of juist tegengesteld zijn, en het gezichtsveld van de waarnemer, bepalen de interpretatie van dit landschap. Landschappen zijn ruimten die specifiek vanuit een morfologische invalshoek worden beschouwd. De nadruk ligt op de verschijningsvorm.

De landschappelijke structuur is een volwaardige deelstructuur in het ruimtelijk structuurplan Gent en niet alleen onderdeel van het buitengebied. Het landschap steunt veelal op de fysische ondergrond (het reliëf, de aard van de bodem, het rivierenstelsel), maar is tevens beïnvloed door de menselijke inbreng. De mate waarin de verschillende elementen binnen de landschappelijke structuur samenhangen of juist tegengesteld zijn en het gezichtsveld van de waarnemer bepalen de interpretatie van dit landschap.

landschapspark

Landschapsparken zijn gebieden met een natuurlijke, recreatieve en landschappelijke betekenis voor een ruime regio en waar een aangepaste beheer in functie hiervan wordt vooropgezet. Zij worden gerealiseerd als onderdelen van een grootschalige groenstructuur.

lijninfrastuur *

'De lijninfrastuur vormen de basis voor de verplaatsing van goederen en personen. Het structurerende karakter van lijninfrastuur wordt bepaald door de morfologische impact (o.a. begrenzingen, door- en versnijdingen) en door het huidige functioneren ervan, met name het aantrekken en ondersteunen van economische activiteiten op de knooppunten (oprictencomplexen, stations) of door specifieke uitrustingen (kaaimuren, spoorwegterreinen) en het genereren van personen en/of goederenmobiliteit.'

Binnen het kader van het ruimtelijk structuurplan Gent wordt deze deelstructuur, zoals ze werd gegeven in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, enkel gebruikt voor de analyse van de bestaande ruimtelijke structuur. Het gaat dus enkel over het huidige functioneren van de lijninfrastuur.

lint *

'Een lint is een bebouwde omgeving aan één of aan beide zijden van een straat met een typische lineaire structuur en die niet als woonkern is geselecteerd.'

lintbebouwing *

'Lintbebouwing is een nederzettingvorm die bestaat uit vrijwel aaneengesloten bebouwing, bestaande uit alleenstaande woningen en/ of bedrijfsgebouwen langs wegen, waarbij achterliggende gronden onbebouwd blijven. Het begrip lintbebouwing heeft geen beleidsmatige betekenis.'

lokaal bedrijf *

'Een lokaal bedrijf is een be- en verwerkend bedrijf (inclusief tertiaire dienstverlening) dat een verzorgend karakter heeft ten aanzien van de omgeving, dat wat schaal betreft aansluit bij de omgeving (schaal van de kern, schaal van het stedelijk gebied enz.) en beperkt is van omvang.'

lokaal bedrijventerrein *

'Een lokaal bedrijventerrein is een bedrijventerrein uitsluitend bestemd voor lokale bedrijven.'

M

markante terreinovergang *

'Een markante terreinovergang vormt de overgang tussen twee duidelijk verschillende landschappen. Dikwijls gaat de overgang gepaard met een verschil in bodemgebruik of percelering.'

Markante terreinovergangen komen als beleidscategorie voor in de gewenste landschappelijke structuur. Het beleid is gericht op het behoud van de zichtbaarheid.

markante stedenbouwkundige gehelen

Markante stedenbouwkundige gehelen zijn specifieke eigen landschappelijke ruimten binnen het stadslandschap met een markante tracering van straten en bouwblokken, de percelering en globale coherentie zonder dat zij daarom een architecturaal niveau bereikt.

MOBER

MOBER staat voor mobiliteits effectenrapport. Een dergelijk rapport onderzoekt de specifieke effecten op de mobiliteit bij de invulling van een bepaald gebied met een bepaalde activiteit.

moervaart

De moervaart vormt één van de zeven deelruimten van de stad. De ruimtelijke principes voor de gewenste structuur van moervaart steunen onder meer op het streefbeeld vanuit het ROM-project dat in nauwe samenwerking met alle bevoegde overheden voor dit gebied is uitgewerkt. De rol van moervaart is deze van een grondgebonden landbouwgebied dat de tuinbouw- en sierteeltactiviteit van Lochristi ten volle ondersteunt. Landschappelijke en natuurlijke waarden en kleinschalige leefbare dorpen bedden zich in dit geheel in.

multimodaal knooppunt

Multimodale knooppunten zijn verzamel- en verdeelpunten voor een specifiek gebied en/of regio waar verschillende lijnvormige verkeers- en vervoerselementen elkaar kruisen. Deze lijnvormige elementen zijn van allerlei aard (spoor, weg, water) zodat een mogelijkheid bestaat voor 'overstap' van de ene transportmodus op de andere. Naargelang de uitrustingsgraad en het voorzieningenniveau kunnen multimodale knooppunten een eigen dynamiek op gang brengen en functioneren als nieuwe centra. Het ruimtelijk structuurplan provincie Antwerpen onderscheidt multimodale knooppunten op verschillende niveaus. Deze komen voor als beleidscategorie van de gewenste verkeers- en vervoersstructuur.

N

natuurstructuur

De huidige natuurstructuur werd binnen het kader van het deelonderzoek natuur opgebouwd vanuit de inzichten in het cultuurhistorisch landschap, het bodemgebruik en de vegetatie. Binnen de natuurstructuur worden verschillende categorieën onderscheiden naar ecologische waarde. Zij is hierdoor in wezen verschillend van de ruimtelijk-natuurlijke structuur waar de ruimtelijke samenhang tussen de verschillende gebieden een belangrijke rol speelt.

natuurverbingsgebied *

Natuurverbingsgebieden zijn in de terminologie van de ruimtelijke planning de ruimten waar de rol en de inrichting grotendeels worden bepaald door de natuurverbingsfunctie. Het gaat om ruimten die groter zijn dan enkel de elementen die voor die natuurverbinding (zullen) zorgen.

In een natuurverbingsgebied:

- komen over het algemeen andere functies (bijvoorbeeld landbouw) als hoofdgebruiker voor;
- is de natuurfunctie ondergeschikt aan de andere functies en wordt deze bepaald door de aanwezigheid van kleine landschapselementen en kleinere natuurgebieden als verbinding;
- kan de natuurfunctie verbeteren en toenemen door de ontwikkeling van kleine landschapselementen om een verbinding te realiseren tussen grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling en natuurverwevingsgebieden.

In de natuurverbingsgebieden is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de hoofdgebruiker en van de kleinere natuurgebieden alsook op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van kleine landschapselementen en van de niet-bebouwde onderdelen.

nederzetting

Nederzettingen zijn ruimten met een hoge antropogene dynamiek en een hoge dichtheid aan dynamische menselijke functies. De verschillende menselijke activiteiten zijn er sterk verweven in een dicht bebouwd gebied. Het begrip nederzetting heeft geen beleidsmatige betekenis.

nederzettingsstructuur *

De nederzettingsstructuur van een ruimte is de ruimtelijke samenhang van de nederzettingen in deze ruimte. De nederzettingsstructuur heeft dus betrekking op de plaats (en de begrenzing), op de nabijheid (en spreiding en afstand) en op de uitgestrektheid (omvang, oppervlakte) van nederzettingen en de activiteiten daarin. Ook de vorm, de functie en het weefsel van nederzettingen zijn hiervoor bepalend.

Binnen het ruimtelijk structuurplan Gent worden in de eerste plaats de gebieden waar wonen en de nauw verwante activiteiten primeren als elementen van de nederzettingsstructuur beschouwd.

O

ontwikkelingsperspectief *

'Een ontwikkelingsperspectief geeft aan welke mogelijkheden tot ruimtelijke ontwikkeling (kwalitatief en kwantitatief) worden geboden voor een bepaald ruimtegebruik of activiteit. Een ontwikkelingsperspectief kan onder meer bestaan uit: inrichtingsprincipes, ruimtelijke randvoorwaarden voor het ruimtegebruik, taakstellingen, kwantitatieve opties enz.' Een ontwikkelingsperspectief wordt bijgevolg beschouwd als een verzamelterm voor het geheel van visie, ruimtelijk concept, doelstellingen, thematische uitwerkingen en acties.

open ruimte verbinding *

Open ruimte verbindingen zijn niet of weinig bebouwde ruimten binnen, doorheen en tussen sterk bebouwde gebieden. In het ontwikkelingsperspectief voor de open ruimte verbindingen wordt nieuwe bebouwing zoveel mogelijk geweerd en de ruimtelijke relatie tussen de verbonden gebieden gewaarborgd.

P

perifere ruimte

De perifere ruimte wordt van de stedelijke ruimte afgescheiden door grotere infrastructuren, valleigebieden en grootschalige economische activiteiten. Ze is sterk gericht op de stedelijke functies in de stedelijke ruimte. Het aanwezige verzorgingsniveau is vooral gericht op de lokale bewoners. Dit overgangsgebied wordt gekenmerkt door de (sterke) aanwezigheid van landelijke karakteristieken binnen een verstedelijkte ruimte. De perifere ruimte komt voor als analytische categorie in de bestaande nederzettingsstructuur. Binnen de perifere ruimte worden de perifere dorpen, de woonparken, de straaddorpen en linten evenals een aantal geïsoleerde woninggroepen onderscheiden.

poort *

Een poort is een knooppunt van infrastructuren ondersteund door een concentratie van economische activiteiten. Het betreft een beleidscategorie uit de gewenste ruimtelijk-economische structuur. Als beleid geldt het optimaal verknopen van infrastructuren in functie van de bijbehorende economische activiteiten.

programmatie

De programmatie geeft aan hoe en voor welke activiteiten (zoals bepaalde vormen van bedrijvigheid, van wonen,...) welbepaalde gebieden worden ingevuld. De invulling wordt hierbij zowel naar tijd als ruimte gefaseerd. Hierbij kunnen bepaalde prioriteiten worden aangegeven.

P-route

De P-route vormt een dynamisch bewegwijzerde route naar en vanuit de verschillende P+Walk-plaatsen in de stad.

P+R-plaatsen

Park-and-Ride-plaatsen zijn parkeerplaatsen waar de auto kan gestald worden om dan de reisweg naar de kernstad te vervolledigen met de tram of de bus. Ze worden aangelegd nabij spoorwegstations, tramhaltes of autobushaltes in de onmiddellijke omgeving van de stadsboulevard R40 of tussen de stadsboulevard en R4.

P+Walk-plaatsen

Park-and-Ride-plaatsen zijn parkeerplaatsen waar de auto kan gestald worden om dan de reisweg binnen de kernstad en/of de binnenstad te voet te vervolledigen. Ze worden aangelegd binnen de stadboulevard langs de P-route of in de onmiddellijke omgeving van de stadsboulevard R40.

R

randstad

De randstad en haar vier woonlobben (Mariakerke-Wondelgem, Oostakker-Sint-Amansdberg, Gentbrugge-Vogelhoek/Flora en de zuidelijke mozaïek met Sint-Denijs-Westrem-Zwijnaarde) vormt één van de zeven deelruimten van de stad. Ze behoren tot het morfologisch geheel van het randstedelijk gebied. Wonen is er de basisweefsel. Er treedt een belangrijke verdichting van het wonen op, zij het duidelijk gestructureerd met verschillende woontypologieën en de creatie van voldoende groen. Verder is er een duidelijke morfologische afbakening van deze stadsranden. Functioneel is het gebied sterk gericht op de kernstad. De functies zijn er op het niveau van het stadsdeel zelf, behalve langs de steenwegen en in de zuidelijke mozaïek.

randstedelijk groengebied

'Binnen het stedelijk gebied zijn randstedelijke groengebieden die gebieden met een relatief onbebouwd en multifunctioneel karakter. Ook parken behoren hiertoe.' Zij komen in aanmerking voor de aanleg van bossen, uitbouw van parkgebieden en stedelijke groenprojecten met socio-educatieve en/of recreatieve functie, natuurbouw en -ontwikkeling. In de randstedelijke groengebieden kan ruimte worden voorzien voor de aanleg van speelbossen en -parken. De klemtoon ligt op het multifunctioneel karakter. Functies, ook de natuurfunctie, komen als gelijkwaardige hoofdfuncties of in een relatie hoofdfunctie - nevenfunctie voor.

Randstedelijk groen is een beleids categorie van de gewenste ruimtelijke structuur voor het stedelijk gebied Gent. Zij situeert zich op het niveau van het ruimtelijk concept en heeft niet de betekenis van (gewestplan)bestemmingen. Om het beeld voor dergelijke gebieden concreet in te vullen kunnen wel bestemmingswijzigingen dienen doorgevoerd.

recreatie

Recreatie wordt gedefinieerd als een geheel van gedragingen die primair gericht zijn op de eigen verlangens inzake fysieke (sport, spel enz.) en geestelijke (cultuur, hobby enz.) ontspanning en die plaatsvinden binnen de vrije tijd (de tijd die overblijft na de maatschappelijke en fysiologische activiteiten). De recreatieactiviteiten kunnen worden ontplooid binnen of buiten de eigen woonomgeving.

recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik is een uitgangspunt voor het geheel buitengebied maar de intensiteit en de aard van de recreatieve activiteiten hangen samen met de ligging in een bepaalde deelruimte en het ontwikkelingsperspectief dat ervoor is geschetst. Ook de draagkracht van een bepaald gebied moet mee in rekening worden genomen.

regionaal bedrijventerrein *

'Regionale bedrijventerreinen zijn uitgeruste terreinen bestemd voor de inplanting van economische activiteiten die de schaal van hun omgeving overschrijden. Onderscheid wordt gemaakt in:

- gemengd regionaal bedrijventerrein dat bestemd is voor de vestiging van industriële bedrijven en ondernemingen behorend tot de bouwnijverheid en het transport en eventueel voor dienstverlenende bedrijven, met uitzondering van kleinhandel, onderwijs en medico-sociale instellingen;
- specifiek regionaal bedrijventerrein dat bestemd is voor de vestiging van specifieke industriële en tertiaire activiteiten ((grootschalige) kleinhandel, (bedrijvenparken) kennisbedrijvigheid, kantoor (met loketfunctie) en rond de haven (niet milieubelastende activiteiten in zeehaven) enz.)'

regionale wegverbinding

Regionale wegverbindingen zijn lijninfrastructuren die een verbindende en ontsluitende rol vervullen op regionaal (en dus Vlaams) niveau. Deze rol wordt bevestigd door het samengaan van zowel vormgeving, verkeersintensiteiten als andere gebruikskarakteristieken. Regionale wegverbindingen vormen een analytische categorie van de bestaande lijninfrastructuur.

richtinggevend gedeelte

Het richtinggevend gedeelte van een ruimtelijk structuurplan is het deel van het ruimtelijk structuurplan waarvan een overheid bij het nemen van beslissingen niet mag afwijken, tenzij omwille van onvoorziene ontwikkelingen van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten of omwille van dringende sociale, economische of budgettaire redenen. De uitzonderingsgronden voor een afwijking worden uitgebreid gemotiveerd. Ze mogen in geen geval een aanleiding zijn om de duurzame ruimtelijke ontwikkeling, de ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke kwaliteit van welk gebied ook in het gedrang te brengen⁵.

Het richtinggevend gedeelte van het ruimtelijk structuurplan Gent formuleert een visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor Gent. De visie wordt in ruimtelijke termen vertaald in een ruimtelijk concept. Het ruimtelijk concept wordt verder uitgewerkt naar deelruimten en deelstructuren.

ruimtelijk concept

Een ruimtelijk concept is een coherent geheel van ruimtelijke principes voor de gewenste toekomst van een ruimte. Een ruimtelijk concept geeft een ruimtelijke uitwerking van een beleidsvisie en bevat steeds één of meerdere kaartbeelden van de betrokken ruimte.

ruimtelijk-economische structuur

De ruimtelijk-economische structuur is de samenhang tussen de deelgebieden die hoofdzakelijk gekarakteriseerd worden door economische activiteiten. Specifiek wordt gezocht naar de locatie, omvang en aard van de belangrijke economische concentraties en naar hun interne en hun onderlinge relaties.

ruimtelijke groenstructuur

De ruimtelijke groenstructuur is de samenhang tussen de deelgebieden die hoofdzakelijk gekarakteriseerd worden door groenelementen. Specifiek wordt de locatie, omvang en aard van de groenelementen en naar hun interne en hun onderlinge relaties aangegeven. De ruimtelijke groenstructuur wordt als specifieke deelstructuur voor de gewenste ruimtelijke structuur van Gent behandeld. Zij is ruimer dan de ruimtelijk-natuurlijke structuur waar specifiek het accent ligt op de samenhang van natuurlijke elementen

ruimtelijke structuur *

De ruimtelijke structuur is de innerlijke samenhang (het geheel van relaties) van een bepaalde ruimte (dus van de verschillende elementen en activiteiten van die ruimte), maatgevend voor de gebruikers van die ruimte.

'Structuur heeft tegelijkertijd en in samenhang betrekking op het morfologische (hoe iets is) en op het functioneren (de processen achter iets). Ruimtelijke structuren komen voor op alle schaalniveaus.'

ruimtelijke recreatief-toeristische structuur

De ruimtelijke recreatief-toeristische structuur vormt een deelstructuur binnen de analyse van de bestaande ruimtelijke structuur. Het is de samenhang van ruimten die in hoofdzaak door recreatieve of toeristische activiteiten wordt benut. Dit neemt niet weg dat ook andere functies binnen deze ruimten (zoals natuur, landbouw of handel) kunnen verweven zijn met deze recreatieve of toeristische activiteiten.

ruimtelijk-natuurlijke structuur *

De ruimtelijk-natuurlijke structuur is de samenhang van alle ruimten met een min of meer natuurlijk karakter. Deze ruimten zijn bepalend voor alle andere activiteiten en niet alleen voor de natuur. De natuurlijke structuur bevat ruimten bepaald door het fysisch systeem (bodemgroepen, reliëfovergangen enz.) maar ook biotische elementen als boscomplexen of heidegebieden. Aan deze ruimten zijn allerlei activiteiten - ook menselijke zoals recreatie, bedrijvigheid enz. - verbonden. Hierin verschilt de natuurlijke structuur van de ecologische structuur. Deze laatste is de samenhang tussen ruimten die bepalend zijn voor het functioneren van natuur en niet voor alle andere activiteiten. De definitie van natuurlijke structuur die hier wordt gehanteerd verschilt bijgevolg van de definitie van natuurlijke structuur volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

Binnen de gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur voor Gent worden specifiek deze elementen en hun onderlinge relaties behandeld die van belang zijn voor de natuur. De gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur wordt als onderdeel van de gewenste ruimtelijke groenstructuur behandeld in het richtinggevend gedeelte.

ruimtelijk structuurplan

Een ruimtelijk structuurplan is een beleidsdocument dat het kader aangeeft voor de gewenste ruimtelijke structuur. Het geeft een langetermijnvisie op de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in kwestie. Het is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen die de ruimtelijke ordening aanbelangen⁶.

ruimtelijk uitvoeringsplan

Ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt ter uitvoering van het ruimtelijk beleid omschreven in ruimtelijke structuurplannen. In tegenstelling tot ruimtelijke structuurplannen hebben ruimtelijke uitvoeringsplannen wel verordenende kracht.

S

samenwerking

Om bepaalde kansen te benutten en bepaalde problemen aan te pakken kunnen tal van partijen (overheden, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en dergelijke) besluiten dat een gezamenlijk handelen meer resultaten oplevert en meer doelgericht is dan zonder een dergelijke samenwerking⁷. Aangeduide deelruimten vormen een mogelijke basis voor gewenste samenwerkingsverbanden.

secundair wegennet

Secundaire wegen zijn wegen met als gewenste hoofdfunctie een verzamel functie op bovenlokaal niveau, gemengd met de functie van het geven van lokale toegang. De doorgaande verkeersfunctie is ondergeschikt aan de lokale verblijfsfunctie. De belangrijkste eisen zijn de verkeersleefbaarheid en de ruimtelijke inpassing. Beide primieren op de kwaliteit van de verkeersafwikkeling.

De secundaire wegen zijn van belang voor de ontsluiting van gebieden naar de primaire wegen en hoofdwegen en voor de bereikbaarheid van diverse activiteiten langs deze wegen. Zij hebben een dubbele rol te vervullen: verbinden en verzamelen. Zij moeten tegelijk een vlotte doorstroming en een goede bereikbaarheid garanderen.

Secundaire wegen worden geselecteerd door de provincie.

stadsboulevard

Functioneert als ringvormige verdeelweg voor het centraal deel van het stedelijk gebied.

Verzamelt gemeenschapsvoorzieningen en middelgrote handelsactiviteiten en kantoren van stedelijk niveau.

stadsgordel

De stadsgordel omringt de binnenstad en bevat de arbeiderswijken uit de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. Ze bestaat uit de westelijke wijken Brugse Poort, Rabot, Briel, Bloemekenswijk en Ekkergerm, de noordelijke wijken Meulestede, Muide, Klinieken, Blaisantvest en Ham, de oostelijke wijken Oud-Sint-Amansberg, Visserij en Keizerspoort en de zuidoostelijke hoek Ledeberg.

stadsontwerp

Stadsontwerpen zijn vormen van ontwerpmatig onderzoeken om de potenties van bepaalde stedelijke plekken te doorgronden in functie van beleidsmaatregelen, uitvoeringsplannen en concrete projecten. Ze stellen de morfologie van het weefsel zelf in vraag: het samenvoegen bouwblokken, uitpitten van de blokken, het inbrengen van openbare ruimten, toevoegen van andere programma's en voorzieningen, enz. zijn mogelijkheden. Stadsontwerpen kunnen aangewend worden om meer openbare ruimte in de dichtgebouwde gordel te brengen en nieuwe particuliere en sociale woningen aan het oud weefsel toe te voegen.

stadsrand

De stadsrand wordt gevormd door de steenwegbebouwing met stelselmatige opvulling van achterliggende gronden. Zij sluit morfologisch duidelijk aan bij de rest van de stedelijke ruimte. Ze komt voor als analytische categorie in de bestaande nederzettingsstructuur.

stadsvernieuwing

Stadsvernieuwing betekent het opwaarderen van delen van de stad zodat de stad als geheel structureel een vernieuwd karakter krijgt. Stadsvernieuwing betekent niet alleen dat het bestaand patrimonium wordt vernieuwd maar ook dat het openbaar domein, de beeldkwaliteit van stad en wijken, opwaardering van privé-groen, inbreng van openbaar groen in de wijken, verweving, verdichting en ontlichting van woningen en bedrijvigheid, enz. aandacht krijgt.

stamlijnen

Stamlijnen van openbaar vervoer (met hoogwaardige trams, trolleys of hoofdfrequente bussen) fungeren als ruggengraat voor het stedelijk collectief personenvervoer. Deze zijn gekoppeld aan het treinnet, dat fungeert als ruggengraat op regionaal niveau. De stamlijnen bedienen kernstad, randstad en voorstadskernen. Vier hoofdstamlijnen (zeker met trams) worden onderscheiden en worden bij voorrang uitgebouwd; zij verknopen zich aan Sint-Pieters-station, Dampoortstation en in de binnenstad (Korenmarkt en Zuid).

Stamlijnen en hoofdstamlijnen vormen een onderdeel van de gewenste ruimtelijke structuur.

stand still principe*

'Het "stand still"-principe houdt in dat naar de toekomst toe de huidige situatie als norm aangenomen wordt.'

stationsomgeving *

'Een stationsomgeving is een omgeving binnen de stedelijke gebieden en de stedelijke netwerken die een strategische ligging heeft rond de hoofdstations en waar een hoge dichtheid en de lokalisatie van personenvervoergegerichte activiteiten wordt nagestreefd. Stationsomgeving is aldus een beleidsmatig begrip.'

stationswijk

Met de stationswijk wordt de omgeving (zowel ten noorden als ten zuiden) van het Sint-Pietersstation bedoeld, die vooral vanaf het begin van de twintigste eeuw werd ontwikkeld. Ze komt voor als analytische categorie in de bestaande nederzettingsstructuur.

stedelijk aanbodbeleid

Dit is een beleid dat er op gericht is dat een ruim en gevarieerd aanbod aan woningen of aan bedrijfsgronden en -gebouwen op de markt komt binnen een stedelijke dichtheid.

stedenbouwkundige verordening

De stedenbouwkundige verordeningen kunnen onder meer betrekking hebben op de bouwwerken en installaties boven en onder de grond, op de publiciteitsinrichtingen, de antennes, de leidingen, de afsluitingen, de opslagplaatsen, de onbebouwde terreinen, de wijziging van het reliëf van de bodem, en de inrichting van ruimten ten behoeve van het verkeer en het parkeren van voertuigen buiten de openbare weg.

Stedenbouwkundige verordeningen bevatten voorschriften van stedenbouwkundige aard en moeten in overeenstemming zijn met de bestaande regelgeving voor de materie in kwestie.

stedelijke bestemmingswegen

Stedelijke bestemmingswegen zijn wegen gelegen binnen de stedelijke ringboulevard. Deze wegen dienen de bereikbaarheid van en naar de P-route optimaal garanderen.

Zij vormt een bijkomend label vanuit verkeerskundige invalshoek binnen de categorisering van de wegen en zodoende een specifieke beleidscategorie binnen het mobiliteitsplan Gent.

stedenbouwkundig voorschrift *

'De bestemmingsvoorschriften zijn het geheel van regels en voorwaarden waaraan een activiteit in een gebied met een bepaalde bestemming moet voldoen. Het bestemmingsvoorschrift is een begrip met juridische waarde.' Zij komen voor in ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Stedenbouwkundige voorschriften komen voor in uitvoeringsplannen of in stedenbouwkundige verordeningen en mogen niet worden verward met uitspraken in een ruimtelijk structuurplan.

stedelijk - stedelijkheid *

'Stedelijkheid is een ruimtelijk kenmerk toegekend aan een gebied waar de bebouwing overheerst en waar een veelheid van activiteiten, functies en mensen op een verweven en gegroepeerde wijze veel en intense onderlinge relaties onderhouden.'

stedelijke hoofdstraat

Wegen met een verzamelende functie voor het stedelijk verkeer waarlangs het verblijfskarakter een belangrijk aspect vormt. Deze stedelijke hoofdstraten verzamelen veelal naar R4 en/of naar R40.

Zij vormt een bijkomend label vanuit verkeerskundige invalshoek binnen de categorisering van de wegen en zodoende een specifieke beleidscategorie binnen het mobiliteitsplan.

stedelijke ringboulevard

Weg die functioneert als ringvormige verdeelweg voor het centraal deel van het stedelijk gebied. Zij vormt een bijkomend label vanuit verkeerskundige invalshoek binnen de categorisering van de wegen en zodoende een specifieke beleidscategorie binnen het mobiliteitsplan Gent.

stedelijke recreatie

Stedelijke recreatie is het geheel van buitenhuisactiviteiten met vrijetijdsmotieven in de stedelijke omgeving. Binnen het perspectief van het ruimtelijk structuurplan Gent wordt aan stedelijke recreatie hierdoor ruime interpretatie gegeven. Het omvat derhalve sport en spel, cultuur, horecabezoek en diverse vormen van ontspanning.

stedelijke ruimte

De stedelijke ruimte is het verstedelijkt gebied met daarin de binnenstad, de stadsgordel, de stationswijk, de stadsrand en de hoogbouw wijken. Zij vormen nog enigszins een morfologische en functionele eenheid gericht op het (historisch) centrum. De stedelijke ruimte loopt door over gemeentegrenzen, kent een hoge concentratie aan bebouwing en stedelijke functies en heeft een uitgebreid verzorgingsniveau. De term 'agglomeratie' is een goede benadering maar wijst teveel op het morfologisch aspect van de verstedelijking. Hij wordt daarom niet gebruikt. Stedelijke ruimten zijn niet langer de enige stedelijke nederzettingen maar worden omringd door andere stedelijke fragmenten. De stedelijke ruimte komt voor als analytische categorie in de bestaande nederzettingsstructuur.

stedelijke wegverbindingen

Stedelijke wegverbindingen zijn zowel gebiedsontsluitend voor de stad als geheel als verbindend en ontsluitend voor het lokale niveau. Zij vormen een analytische categorie van de lijninfrastructuur.

stedelijk gebied *

'Het stedelijk gebied is het gebied waar intense ruimtelijke, culturele en socio-economische samenhang en verweving bestaat tussen verschillende menselijke activiteiten (wonen, diensten, werken, enz.), waar dichte bebouwing overheerst en waar het wenselijk is ontwikkelingen te stimuleren en te concentreren. Stedelijk gebied is aldus een beleidsmatig begrip.'

stedelijk netwerk *

'Het stedelijk netwerk is een complementair en samenhangend geheel van stedelijke gebieden en van structuurbepalende elementen van het buitengebied die verbonden zijn door infrastructuur (wegen, spoorwegen, kanalen, enz.). Stedelijke netwerken van een bepaald niveau zijn structuurbepalend voor die bepaalde ruimte en vragen om een samenhangend ruimtelijk beleid. Stedelijk netwerk is aldus een beleidsmatig begrip.'

steenweg

Steenwegen zijn de historisch gegroeide verbindingswegen naar de omliggende centra. In de gewenste structuur zijn het diezelfde steenwegen die als ordenend voor de verdere uitbouw van de stad worden gehanteerd. Binnen dit geheel van steenwegen worden onderscheiden: de hoofdsteenwegen (van groot belang en met mogelijkheden tot opvang van grote concentraties aan activiteiten), de woonsteenwegen (met fijnere korrel en vooral met wonen) en de steenwegen. Deze laatste, twee in aantal, zitten tussen beide voornoemde categorieën in, hebben een middelgrote korrel en kunnen middelgrote concentraties van activiteiten opvangen.

straatdorp

Straatdorpen bestaan voormalig uit een langwerpige structuur rond een centrale weg. Zij hebben een minimale voorzieningengraad en zijn als aparte kern te onderscheiden.

strategisch project voor het buitengebied *

'Strategische projecten voor het buitengebied zijn projecten in het buitengebied die betrekking hebben op het behoud, de ontwikkeling en de verweving van de natuurlijke, de agrarische structuur, de nederzettingstructuur en de infrastructuur.'

strategisch stedelijk project *

Strategische stedelijk projecten zijn projecten die de grote potenties van de stedelijke gebieden op een gecoördineerde wijze en efficiënt moeten illustreren en op korte en half lange termijn kunnen worden uitgevoerd. Ze moeten het kwaliteitsniveau van de gewenste ontwikkeling van het stedelijk gebied weergeven.'

Strategische projecten hebben een belangrijke voorbeeldfunctie ook voor het gewenste kwaliteitsniveau, zijn van voldoende omvang en impact en zijn uiterst complex waardoor de rol van een hogere overheid zeer belangrijk wordt geacht. Strategische projecten zijn integrerend.

streefbeeld

Een streefbeeld is een synoniem voor stedenbouwkundig ontwerp. Het opmaken van een streefbeeld gaat vooraf aan de concrete inrichting van een ruimte. Een streefbeeld geeft een visie, een ruimtelijk concept en een gewenst eindbeeld voor deze ruimte. Het geeft daarnaast concrete oplossingen voor belangrijke elementen van de inrichting.

structuurbepalend (element)

Ruimtelijk structuurbepalende elementen zijn de elementen in een ruimte die op een bepaald schaalniveau het meest essentieel zijn voor de interne samenhang binnen die ruimte. Structuurbepalende elementen zijn een hulpmiddel om te verwijzen naar de achterliggende ruimtelijke relaties. Zij hebben op zich geen betekenis en krijgen slechts zin door het ontstaan van ruimtelijke structuur. Om deze reden wordt de term 'structuurbepalend' verkozen boven 'structurend'.

structuurplanning

Structuurplanning is een dynamisch en permanent proces van visie- en beleidsvorming met betrekking tot de kwaliteit van de ruimte. Het ruimtelijk structuurplan is een product van dit proces op een bepaald ogenblik en voor een bepaalde beleidsperiode. Het proces bepaalt mede de inhoud van het structuurplan. Het is enerzijds een proces van inhoudelijke verdieping met betrekking tot de gewenste ruimtelijke structuur en anderzijds een proces van communicatie, overleg, besluitvorming en onderhandeling tussen de betrokkenen.

subsidiariteitsbeginsel *

'Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat elke inzake ruimtelijke ordening bevoegde overheid zich bezighoudt met die materies die geëigend zijn om op het bewuste niveau geregeld te worden. Beslissingen moeten genomen worden op het meest geschikte niveau. Een beslissing op een hoger niveau is te verantwoorden als het belang en/ of reikwijdte ervan op het lagere niveau duidelijk overstijgt. Een hoger niveau treedt slechts op voor zover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door het lager niveau kunnen worden verwezenlijkt.'

T

taakstelling

Taakstellingen zijn opdrachten van een beleidsniveau aan een ander beleidsniveau. Het betreft onder meer de taakstellingen van het Vlaams gewest in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen en in de omzendbrief RO 96/06 aan de gemeenten.

Specifiek voor Gent is het begrip verruimd. De stad kan zichzelf ook taakstellingen opleggen. Voorbeelden zijn de invulling van groenvoorzieningen en bebossing.

toerisme

Toerisme omvat het geheel van interrelaties en verschijnselen die verband houden met de verplaatsing naar en het tijdelijk verblijf van mensen in een andere dan de alledaagse leefomgeving, hetzij bij wijze van vrije tijdsbesteding, hetzij in de context van de persoonlijke ontwikkeling, hetzij in het kader van de beroepsuitoefening.

U

uitgeruste weg

Het betreft een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet en afhankelijk van de plaatselijke situatie ook van andere normale nutsnetten zoals rioleringen⁹.

V

verbinden *

'De verbindingfunctie van de weg (het verbinden) is het verbinden van herkomst- en bestemmingsgebieden.'

verbindingfunctie *

'De verbindingfunctie is de verkeersfunctie die de verplaatsing tussen twee gebieden mogelijk maakt.'

verblijfsgebieden

Verblijfsgebieden zijn gebieden waarin het verblijfskarakter primeert: hier wonen mensen, hier gaan ze winkelen, hier gaan kinderen naar school, ... De inrichting van het openbaar domein moet het verblijfskarakter en het autoluwe karakter van deze gebieden benadrukken. Algemeen geldt het principe van menging van autoverkeer en overig verkeer in deze verblijfsgebieden. Binnen de verblijfsgebieden is de plaats van de voetganger primordiaal. De minst mobiele voetgangers en rolstoelgebruikers vormen de maatstaf voor de inrichting. Verschillende types verblijfsgebieden worden onderscheiden: centrumzone I, centrumzone II, woonzone, bedrijvzone, handelszone en recreatieve zone.

Verblijfsgebieden vormen een beleids categorie binnen de gewenste ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur.

verdichting *

'Verdichting is één van de sleutelbegrippen in een ruimtelijk beleid waar openheid en stedelijkheid voorop staat. Verdichting betekent voor het ruimtelijk beleid in de stedelijke gebieden en de kernen van het buitengebied het volgende: het concentreren van het wonen en het werken in de stedelijke gebieden en de kernen van het buitengebied; het differentiëren van de woningvoorraad; het versterken van de multifunctionaliteit door verweving; het opleggen van minimale dichtheden.'

verzamelen

De verzamelfunctie van verkeersinfrastructuur (het verzamelen) is het verzamelen van verkeer binnen de herkomstgebieden en het distribueren (verdelen) binnen de bestemmingsgebieden.

voorstadskernen

Voorstadskernen zijn oorspronkelijke dorpskernen die worden verbonden met de kernstad door stamlijnen van het openbaar vervoer.

W

weerstand

Om te verhinderen dat secundaire wegen die eindigen aan de rand van kernen, met elkaar worden kortgesloten met nadelige gevolgen voor de leefbaarheid van de kernen worden weerstanden aangeduid. Weerstanden gaan verder dan filters. Zij stoppen het doorgaand verkeer in plaats van het te filteren. De manier waarop weerstanden worden gerealiseerd, is een lokale bevoegdheid.

wegenstructuur

Opbouw van het autowegennet bestaande uit de verschillende autowegen met hun functies en hun onderlinge relaties.

woning - woongelegenheid

Het betreft elk onroerend goed of het deel ervan dat hoofdzakelijk bestemd is voor de huisvesting van een gezin of alleenstaande⁹. Zowel eengezinshuizen als appartementen zijn woningen.

woninggroep

Woninggroepen zijn geïsoleerde groepen van woningen die een onvoldoende draagkracht en een te lage voorzieningengraad bezitten om als specifieke woonkern te worden ontwikkeld.

woonprogrammatische

In een woonprogrammatische geeft het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan de intenties voor alle binnengebieden en woonuitbreidingsgebieden in de gemeente (ontwikkelen, als reserve behouden, herbestemmen). Aan de woonprogrammatische gaat een vergelijking van aanbod en behoefte vooraf.

woonkern *

De woonkernen in het buitengebied zijn nederzettingen waar een beperkte uitrusting (voorzieningen, bereikbaarheid) voor dagelijkse behoeften aanwezig is en waar een zeker draagvlak aanwezig is om deze voorzieningen in stand te houden.

woonsteenwegen

Dit zijn wegen waarlangs de stad historisch is gegroeid maar met een fijnere korrel dan de hoofdsteenwegen voor wat het nederzettingenpatroon betreft met in de gewenste ruimtelijke structuur eveneens een beperktere inplanting van nieuwe activiteiten. Er worden zes woonsteenwegen aangeduid.

Zij vormen een bijkomend label vanuit ruimtelijke invalshoek binnen de categorisering van de wegen en zodoende een specifieke beleidscategorie binnen de gewenste ruimtelijke structuur.

Z

zuidelijke mozaïek

De zuidelijke mozaïek is het zuidwestelijke randstedelijk gebied van de vier woonlobben die vasthangen aan de kernstad. Het is het randstedelijk gebied met de meeste dynamiek. Het bestaat uit grote, monofunctionele entiteiten (UZ, Nieuw Gent, Campus Sterre, enz.) en vervult de rol van kennispoort van de stad. In fragmenten van de mozaïek is een verscheidenheid aan wonen als basisweefsel prominent aanwezig. De hoofddoelstelling is het verbinden van losse delen van de mozaïek die door de vele infrastructuur van elkaar gesplitst zijn geraakt

Omwille van haar specieke rol als kennispoort en bundeling van grootstedelijke functies wordt de zuidelijke mozaïek als specifieke deelruimte behandeld.

Voetnoten

- 1 Antrop, M., Martens, I., Atlas van de relictten van de traditionele landschappen in de provincie Antwerpen, 1998.
- 2 Projectbureau tweede Benelux structuurschets, Ruimte voor samenwerking, concept tweede Benelux structuurschets, 1996.
- 3 Decreet van 18 mei 1999 houdende de ruimtelijke ordening.
- 4 Ook wel landschapseenheden, categorieën of elementen van de landschappelijke structuur genoemd. Een landschap wordt in dit geval een soort ruimte, zoals ook een nederzetting een soort ruimte is.
- 5 Decreet houdende de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.
- 6 Decreet houdende de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.
- 7 Projectbureau Tweede Benelux Structuurschets, Ruimte voor Samenwerking, Concept Tweede Benelux Structuurschets, Mei 1996.
- 8 Decreet houdende de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.
- 9 Decreet houdende de Vlaamse wooncode van 15 juli 1997.

Dit document is een publicatie van :

Stad Gent
Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning
Woodrow Wilsonplein 1
9000 Gent
tel. 09 266 78 90
fax 09 266 78 99
e-mail: stedenbouw@gent.be